(1) 288 287 220 219

soluere tenat. Preterea volum(us) q(uod) si aliqua co(n)tep natio fuit f(ac)ta ul(tra) forma(m) stat(utorum) Jnter institie (?) ea no(n) debeat cassare ul' an(n)ullare in totu(m). S(ed) tantu(m) in illo quod est f(ac)ta ult(ra) ul' (contra) forma(m) statuti (et) in alia quantitate q(ue) e(ss)et ul(tra) q(uod) rema(neat) ...

Et q(uod) tenat (et) debeat ire pl(ur)i(bu)s quoties fuit oportunu(m). et q(uod) altim ex suis not(ariis) ... p(er) co(m)itatu(m) (et) districtu(m) pu(blice) ad ... du(m) (et) faciendu(m) ... (et) aptari om(n)i ... quo ... melius fieri (et) comodius si posse. Determinam(us) ... (et) p(rese)nti stat(uto) firmam(us) q(uod) p(re)dictus Jnter institie hat p(otestatem) ...

Statuti no. 12
Frammento num. (4)
Statuti c. 1320
8 fogli
12.11.97
98.

4

1

soluere tñat. ¶ Preterea volum' q' si aliqua cõdēp
natio fuit fcã ult' forã stat' iudex iustitie eã nõ debeat
cassare ul' ãnullare in totũ. S; tantũ in illo quod est fcã
ult' ul' cõt' forã statuti. 7 in alia quãtitate q̃ cẽt ul' q̃ rema
serit s'm forãm stat'. sit rata 7 firma p cõi. ¶ Et si dcs iudex
iustitie alit' eã cassaret ul' ãnullaret soluat cõi pis' pro
mice qualib;. .C. lib'. d. ¶ Et inchoatur s'nia rata ma
neat in illa q̃titate in qua debuerit ẽe ul' in qua cõdep
nat' debuit cõdepnaĩ s'm forã stat'. ¶ Et si quas cõdep
natões ul' exbãpnimẽtũ ãnullauit dcũs iudex iustitie
iudex p'me cãe seu p'oris pcessus 7 successor eius possint 7
debeant pẽã .C. lib'. p q̃lib; mice. iterũ cognoscẽ 7 iudica
re de illo malefitio cui' occe fcã fuit dicta cõdepnatio ul'
exbãpnimẽtu; p p'fatũ iudicẽ iustitie ãnullata ul' ãnul
latũ. ¶ Et volum' q' quilib; potãs 7 capit' 7 suus iudex q
erunt in offitio tp'e quo cõdepnatio ul' exbãpnimẽtũ ãnul
labit' seu pcessus p dcm̃ iudicẽ iustitie 7 successores eor
ul' postea intelligãt' 7 sint auctoritate p's' capli iudcs p'
me cãe 7 p'oris pcessus p ut fuit iudex qui talẽ cõdepnati
onẽ ul' exbãpnimẽtũ anullatã ul' anullatũ tulit ĩp'terim
ul' tulleit in futurũ. Et eandẽ iuris dictiõe; 7 baylia itel
ligãt' hr̃e in p'dcis recognitioib; quã habuerit 7 hẽbuit iu
dices p'me cãe in cognoscẽdo 7 s'niando de mallio de quo
fuit ul' erit lata s'nia ul' exbãpnimẽtũ quã ul' q' anullauit
seu anullabit iudex iustitie sup'dcũs. ¶ Et insup dicĩ
et mãdam' q' potãs 7 suus iudex ãmalia deputat' 7 suc
cessores eor de illis s'nijs 7 cõdepnatioĩb; seu pcessib; q
fuissẽt p aliquẽ potẽ; late. Et capit' 7 suus iudex 7 suc
cessores eor de illis que fuissẽt late p aliquẽ capit' q's
ul' quos dcs iudex iustitie ãnullaret/tñãnt' 7 debeãt statim
fcã 7 lata s'nia ãnullatiõis p dcm̃ iudicẽ iustitie iterũ
cognoscẽ 7 iudicare 7 pcedẽ de illo malliõ cui' occe fcã
fuerat cõdepnatio ul' exbãpnimẽtũ p p'fatum iudicẽ iusti
tie ãnullata ul' ãnullatũ p ut 7 sicut eo' antecessor q talẽ
s'niã tulit ul' tullerit ul' ex cui' pte tale exbãpnimẽtum
fcm̃ fuit seu erit ĩfuturũ cognoscẽ 7 pcedẽ potuit. ¶ Et si
sup p'dcis recog'tioib; faciendis nõ erit accusator ul' denũp
tiator tũc dcs potãs 7 suus iudex. 7 capit' 7 suus iudex
et successores eor tñant' ex offitio p viã inquisitiõis
iterũ cognoscẽ 7 iudicaẽ de illo malliõ cui' occe fcã fuerat
cõdepnatio ul' exbãpnimẽtũ ãnullata p dcm̃ iudicem
iustitie ul' ãnullatũ. — Et sup p'dcis recipe q'cũq; tes
tes eis ul' alti eor uidebit' ut veritas de malefitio ualε
at repiri. Caplo inq'sitionũ ul' aliq' alio nõ obstante.
Et si potãs 7 suus iudex 7 successores eor in p'dcis 7 cir
ca p'dcã fuĩnt negligẽtes quilib; eor negligẽs p uice
qualib; puniat' cõi pis' tp'e eor syndicat'. in .L. lib'. dñ.
¶ Volu; q' in offitio iudicis iustitie sint ill[illegible] feriati
tm̃ qui sũt in mallijs ut ĩstat' ppli cõtinet'. Et nulla a
lia dies sit feriata in offitio iudicis iustitie sup'dci.
¶ Et tñat' 7 debeat dcũs iudex iustitie ex debito sui of
fitij 7 ad eius spectet offitiũ facẽ fieri aptaĩ cõpla
nari 7 fieri vias cõitatis pis' 7 district' a portis
Burgor ciuitatis ẽẽ 7 facẽ occupatas ex occupari et
expediri p ut ei uidebit' faciendũ. 7 s'm ordinamẽta 7
stat' fcã 7 que fierẽt sup viis faciẽdis aptandis ex
occupãdis 7 explanãdis ãpliandis 7 reficiendis.

Et q' tñat' 7 debeat ire p'lut' quotiẽs fuit oportunũ. et 7
altim ex suis not' micẽ p cõitatũ 7 districtũ pis' ad uidẽ
du; 7 facie'dũ uias si explanaĩ 7 refici 7 aptari om̃i m̃
quo uidebit' melius fieri 7 cõmodius si posse. ¶ Decernim'
etiã 7 p'senti stat' firmam' q' p'dcũs iudex iustitie hãt po
testatẽ 7 aucterz in vniu'sitates Castror 7 uillar 7 hoĩes singlães
de cõitatu 7 districtu pis' cõpellendi ad faciẽd' si aptari ex
planaĩ 7 ãpliaĩ 7 refici vias que aptatiõe explanatiõe apliatiõe
seu refectiõe aliqua indiguerint 7 ppenas 7 bãpna ĩpõne
di 7 obtollere recusãtib;. s. vniu'sitati Castri ul' uille usq;
in q'titatẽ. C. s'. 7 singlari p' usq; in quãtitatẽ. xx. s'. p
mice qualib; qua recusauerit obedire. Et ĩ p'dcis 7 ĩ bãpnis
in quas ul' que incederint cõtrafaciẽtes dcũs iudex iustitie
ualeat cõdẽpnare. ¶ Preterea tñat' 7 debeat dcũs iudex
iustitie 7 ad eius spectet offitiũ facẽ aptari cõplanari 7 refici ãpliaĩ
et clericari 7 matonari o's uias ciuit' 7 burgor 7 ĩnt' ci
uitatẽ 7 burgos tam publicas quã uicinales 7 utile 7
necesse fuĩt 7 eidẽ pulcrius uidebit' suo arbitrio 7 uolũ
tate. ¶ Et volum' q' dcũs iudex plenũ offitiũ hãt sup
vijs tã in ciuitate 7 burgis q̃ in cõitatu 7 ext' muros bur
gor 7 ciuitatis pis'. ¶ Non tam̃ aliq' uia ul' platea no
ua ul' de nouo si ualeat ñ debeat ĩnt' ciuitatẽ 7 burgos et
in ciuitate ul' burgis pis' p dcm̃ iudicẽ iustitie in ali
qua pte nisi fuit de uoluntate ad min' duar ptiũ om̃
hoĩu; illius porte in qua dcã uia noua ul' platea si uellet.
Similit' in cõitatu 7 districtu pis' 7 ext' portas burgor
Ciuitatis pis'. nulla uia noua ul' de nouo si debeat ñ
possit in aliq' pte nisi fuit de volũtate maioris ptis om̃
hoĩu; illius porte in qua dcã uia si ullet. ¶ Et ad sci
endũ si fuit de uolũtate hoĩũ p'dcor. volum' q' dcũs
iudex iustitie faciat cõgregari om̃s hoĩes illi' porte q̃ in
qua dcã uia noua siue platea si uoluit ad sonũ tubar
et uocẽ p'conis 7 ipsis hoĩb; cõgregatis idẽ iudex iustitie
pponat int' dcõs hoĩes 7 reformatiõẽ faciat sup dcis
si fuĩt de uolũtate duar ptiũ hoĩu; dcẽ porte uia ul'
platea noua si possit in ciuit' ul' burgis pis'. Et si fu
erint de uolutate maioris ptis hoĩum dcẽ porte uia
noua si ualeat ext' portas burgor pis'. s; uolũtatẽ dic
tor hoĩu; 7 alit' si nõ ualeat ullo m̃ aliq' caplo nõ
obstante. Et si dcũs iudex iustitie alit' pcedẽt ad facẽ
du; si aliq' uiã ul' plateã de nouo. Non obs'uata dcã
forã puniat' 7 cõdepnet' cõi pis' p uice qualib; in. C.
lib'. d. ¶ Volum' tñ aliquo eo q' supi' in toto isto
caplo cõtinet' ul' aliq' alio nõ obstãte q' nullũ dãpnũ
alicui fiat ñ dct' in ciuitate ul' burgis ul' cõitatu uel
districtu pis' occe alicui' uie ul' aptãde ul' mutãde ul'
ampliãde reficiende ul' repãte p'tiẽnũ altius ul' alio
modo apdande ul' fiende. ñ p'mo dãpnũ fiendũ occe
dcẽ vie extimet' 7 de dcõ dãpno extimatõ fiat 7 satis
factõ dci dãpni 7 solutio illis quib; dcm̃ dãpnũ daret'
aliq' m̃ ul' causa 7 alit' ãñ quã p'dcã extimatio 7 satisfac
tio 7 solutio dci dãpni fiat illis q'bus daret' dcm̃ dãpn
nũ fiendũ 7 ad viã fiendã pp quã alicui dãpnũ da
retũ p dcm̃ iudicẽ iustitie ul' aliquẽ aliũ offitialẽ cõis
pis' nullaten' pcedat' ñ pcedi possit aliq' rõe ul' cã. =
¶ Ipe quidẽ iudex iustitie publice sedẽ debeat ad iuis
reddẽdũ cũ suis not' ul' alto eor notarior sub volta

Sancti Ercolani quolibet die iuridico quo erit in civitate Peru
sii horis debitis et quibus debent sedere iudices potestatis et capitanei
communis Perusii ad iura reddendum et non alibi et nullus possit per eum
vel eius offitiales alibi fieri possit nisi in consilio generali in pallatio
communis Perusii cum sententias tulerit. Et debeat sindicari consulere communis Perusii
et eius offitialibus quotiens fuerit a prioribus artium requisitus. Item dictus
iudex iustitie finito suo offitio stare debeat in civitate Peru
sii cum suis notariis et tota eius familia per viii. dies ad reddendam
rationem de suo offitio et ad ministrationem tam per se quam per suos
notarios et sua familia ~~et si inventum fuerit quod ipse vel eius notarius vel aliquis
de sua familia~~. Et si inventum fuerit quod ipse vel eius notarius vel aliquis
de sua familia in suo offitio aliquid extorsit seu recepit ultra
salarium inscriptum puniatur et condempnetur in quadruplum communi Perusii
applicandum et in restitutionem eius quod ultra salarium recepit facien
dam illi a quo receptum fuerit accepisse. Quam iudex iustitie
habeat et habere debeat pro suo salario et expensis et suorum notariorum
et totius sue familie de avere communis Perusii per vi. mensibus suis
dictis vi.c libr. den. perusinorum Quam ei solvant singulis mensibus
sibi pro rata temporis ut contigerit et non aliter ullo modo. Et ni
chil aliud possit petere vel habere a communi vel a singularibus personis
modo aliquo sive causa. Si tamen contigerit quod dictus iu
dex iustitie ob aliquam causam vel casum non veniret Perusium ad offitium
exercendum vel postquam venerit non exerceret offitium quocumque casu
vel causa impeditus non possit petere nec habere a communi vel ab alio dictum
salarium nisi ei esset Perusii solvere teneantur salarium nisi quod ei contigerit
pro rata temporis quo offitium exercerit vel exercuisset nisi impedi
retur offitium exercere propter infirmitatem postquam esset in civitate Perusii
quo casu non amittat salarium pro rata temporis quo impeditus fuerit
ratione talis infirmitatis offitium exercere si steterit in civitate vel
comitatu Perusii infirmus. Sed si dictus iudex iustitie moriretur
nichil habeat pro salario a communi pro rata temporis a die mortis quo
deberet offitium exercere. Et habeat et habere debeat ad servien
dum sibi et suis notariis in suo offitio v. baiulos de baiu
lis communis Perusii unum pro porta. Quod detur ei omni ebdome
da priores baiulorum. Et possit quilibet dictorum baiulorum depu
tatorum ad eius servitium punire usque in quantitatem v. s. d.
qui eius mandatis non obedierit Communi Perusii solvendorum.
Et volumus et mandamus aliquo non obstante quod quicumque ba
iulus iverit de mandato seu licentia dicti iudicis iustitie
seu alicuius de sua familia vel suorum notariorum vel massarii
communis Perusii vel superstitum maris vel alicuius iudicis potestatis vel
capitanei vel vel alicuius alterius iudicis vel offitialis communis vel
populi Perusii ad aliquem locum seu prope vel procul non possit nec debeat
habere aliquid salarium nisi illo salario quod continetur esse concessum
ipsis baiulis per formam statuti communis vel populi Perusii. Et dictus
iudex iustitie vel aliquis suorum notariorum vel massarius vel super
stites maris vel aliquis iudex potestatis vel capitanei vel aliquis
alius iudex vel offitialis communis vel populi Perusii dictis baiu
lis vel alicui eorum non possit concedere vel ordinare maius sa
larium illo salario quod concessum et ordinatum est ipsis baiulis
per formam statuti populi aliqua ratione vel causa. Et si dictus iudex
iustitie vel suus notarius vel alius de predictis offitialibus
communis Perusii vel aliter eorum contrafecerit condempnetur communi Perusii pro
vice qualibet in x. libr. den. Et baiulus qui acceperit
maius salarium supradicto instituto contento condempnetur et pu
niatur de facto per potestatem et capitaneum vel eorum vel alicuius eorum offiti
ales coram quo facta fuerit querela pro vice qualibet in x.

libr. den. Et nichilominus quod acceperit contra dictam formam illi cum accep
it per potestatem vel capitaneum et eorum offitiales restituere compellatur.
Nullus insuper iudex vel notarius sedere debeat ad exercendum artem
suam ad bancham ad quam redderet ius per ipsum iudicem iustitie
nisi pro advocato vel procuratore pro aliquo et qui contrafecerit x. libr.
den. nomine pene solvere teneatur. Et si ipse iudex iustitie permi
serit aliquem iudicem vel notarium sedere ad bancham qua ius redderet
nisi predicta de causa in xxv. libr. den. communi Perusii condempnetur.
Preterea dictus iudex iustitie possit imponere penam et exigere
pro communi illi qui sibi non obedierit pro vice qualibet xx. s. d.
Et quicumque minaretur vel offenderet ipsum iudicem iustitie vel
eius notarium vel aliquem de sua familia dum stabit in civitate
Perusii vel comitatu Perusii vel cum recederet ad terram suam puniatur
ea pena qua puniretur et puniri deberet ille qui minaretur vel
offenderet potestatem vel capitaneum vel aliquem de eorum familiis. Et
si dictus iudex iustitie vel eius notarius vel aliquis de sua familia
offenderit aliquem perusinum puniatur ea pena qua puniri debet
aliquis perusinus offendens alterum perusinum. Et quod dictus iudex
iustitie faciat vel fieret condempnationes vel absolutiones eas
ferat et legi faciat in maiori consilio civitatis et non alibi. [consilio] Et si fierent
vel legerentur non valeant et pro non lectis et pro non factis habeantur. Quam
iudex iustitie habeat auctoritatem post capitulum baylia faciendi et con
gregandi maius consilium Civitatis pro dictis suis sententiis fe
rendis et non pro alio. Et precones communis debeant ad mandatum
dicti iudicis iustitie bapnire consilium. Et campanarii communis sonare
Campanas ad consilium et teneantur ei obedire in predictis. Et
potestas et capitaneus et eorum offitiales nequeant nec debeant prohibere
nec impedire quominus dictum consilium fiat ad petitionem dicti iudi
cis iustitie. Sed in dicto consilio ipsi presint vel sint in curia debe
ant interesse. Quam iudex iustitie possit sententias condempnationum
et absolutionum causarum criminalium ferre et promulgare
in consilio dicte civitatis non obstante quod in dicto consilio non ades
sent potestas et capitaneus vel aliquis predictorum offitialium quorum vel
alicuius eorum presentia in dicto consilio quod eo adunabitur dicta
de causa de necessitate nullatenus requiratur et etiam in dicto con
silio sufficiat presentia duorum priorum artium et hoc valeat ab
hodie viii. iunii in antea. Et teneatur dictus iudex
iustitie de ipsis sententiis condempnationum facere fieri duos libros.
Quorum unum dare teneatur Capitaneo populi Perusii. Et capitaneus faciat
dictum librum abscultari cum alio libro qui remanebit dicto
iudici iustitie in consilio cum ipse sententias dictus iudex iusti
tie ferret. Et dictus liber remaneat postmodum penes dictum
capitaneum pro communi. Salvo et reservato quod dictus iudex iustitie
non debeat facere fieri consilium pro suis sententiis ferendis nec ipsis sententias
ferre valeat post vesperas sed ante vesperas facere consilium de
beat et sententias ferre. Teneatur dictus iudex iustitie duobus di
ebus ante finem sui offitii quibus diebus ... et ... baiulibus [seu capitaneo]
dicti duos dies ultimi non computantur successori suo restituere pro communi
omnes libros et scripturas qui et que pervenissent ad eum ratione sui of
fitii vel ad manus suorum notariorum per eos scriptos vel alium notarium.
Et si inhibere ... alios libros quod si non fecerit C. libr. den. Communi
Perusii solvere teneatur. Volumus insuper quod dictus iudex iustitie
vel aliquis de suis notariis teneatur nec debeat nec presumat aliquo modo vel
causa patrocinium vel consilium in scriptis vel sine scriptis alicui consilium
in aliqua lite seu questione vel re alia contra aliquem pro ecclesiam
vel secularem de Civitate vel burgis vel comitatu vel districtu Peru
sii quod eis vel alteri eorum committeretur vel ad quod esset aliquis eorum electus

ferentium seu premittandum vel alio modo dandum per aliquem quicumque sit qui in civitate vel burgis vel comitatu vel districtu Perusii habitet vel moretur. quod si contrarium fiunt per dominum iudicem iustitie vel aliquem suorum notarium. ex tunc predictus iustitie nullatenus habeatur. et nullum ex tunc salarium habeat a communi Perusii. ¶ Preterea volumus statuentes quod iudex iustitie communis Perusii teneatur et debeat inviolabiliter obseruare et obseruari facere ac etiam executioni mandare omnia et singula statuta et ordinamenta et reformationes loquentes et loquentia et mentionem facientia de suo offitio et secundum formam dictorum statutorum et ordinamentorum et reformationum suum offitium exercere debeat ita quod dicta statuta ordinamenta et reformationes penitus debeant obseruari. ¶ Preterea volumus et ordinamus quod idem iudex non possit nec debeat aliquem offitialem eligere qui possit aliquibus viis formis vel fontibus vel aliquibus laboreriis fiendis aptandis vel removendis sed per se tantum et suos notarios totum ipsum offitium debeat fine debito terminare. Et qui contrafecerit. C. libr. communi Perusii soluere teneatur et de hoc expresse sindicetur et teneatur reddere rationem. Dum modo predicta non preiudicent illis capitulis in quibus fit mentio specialis quod aliquid fiat per aliquem vel aliquos offitiales specialiter nominatos vel qui eligerentur per formam alicuius statuti sive ordinamenti que omnia debeant prout in eis specialiter continetur inviolabiliter obseruari. ¶ Sit etiam dictus iudex iustitie iudex appellationis civilium causarum Et habeat offitium potestatis et iurisdictionem cognoscendi et decidendi causas appellationum et nullitatum sententiarum laudorum et arbitramentorum ac etiam reductionum ad arbitrium boni viri arbitramentorum et laudorum. ¶ Et hoc capitulum totum debeat inquali bet parte sui inviolabiliter obseruari aliquo capitulo vel statuto sive aliqua reformatione seu ordinamento speciali vel generali per que cumque verba in contrarium loquentur generaliter vel specialiter non obstante. que quantum ad predicta sint cassa irrita et revocata et processus et irritis et revocatis habeantur in totum.

De electione offitialium super vecturis.

Potestas et capitaneus teneantur et debeant quando eligentur alii offitiales communis Perusii eligi facere in maiori consilio civitatis sorte brevium. tres offitiales. scilicet. unum bonum hominem unum mare scalcum et unum notarium qui sint super vecturis et duret eorum offitium per sex menses et sic de sex mensibus. in sex. menses. eligantur et habeat quilibet eorum pro suo salario a communi predicto VI. menses. XX. sol. den. qui offitiales teneantur et debeant facere banniri per totam civitatem et burgos semel omni mense quod omnes habentes equos seu mulos causa dandi eos ad vecturam compareant coram eis cum ipsis equis et mulis infra. VIII. dies. a tempore banni ad assignandum ipsis offitialibus ipsos equos et mulos quos dare tenentur ad vecturam coram eis fuerint assignati et omnia signa et maculas et magagnas eorum et postea eos bona fide sine fraude debeant extimare ita quod illi quorum fuerint extimationem scire non valeant. ¶ Si vero dicti equi vel muli morirentur vel magagnarentur penes conductorem ita quod non essent recipiendi locato re illi quorum fuerint equi vel muli recipiat et habeat a conductore extimationem contentam in libro offitialium predictorum et non aliter ullo modo non obstante extimatione seu venditione in fraudem facta illi vel illis qui equos conduxerit per instrumentum seu per confessionem. et non obstante si conductores renuntiabunt presenti capitulo constituti. Et

utrum dicti equi vel muli sint recipiendi vel non per locatorem et conductorem semper sit in providentia offitialium predictorum Et confessio seu instrumentum cautionis conductionis esset a die restitutionis vel assignationis ultra nullius valoris seu momenti existat. Et ista restitutio et assignatio probari possit tam per testes quam per instrumentum non obstante aliquo instrumento seu confessione seu aliquo capitulo constituti. ¶ Et nullus in super offitialium communis Perusii. XXV. diebus in antea a die restitutionis seu resignationis equi seu muli restituti seu reassignati aliquid intelligant ullo modo occasione instrumenti seu confessionis tam de equis et mulis quam etiam ex vectura nisi fuerit conquestus locator de conductore infra decem dies non obstante aliquo capitulo seu capitulis constituti precedentibus et subsequentibus quibus omnibus per presens capitulum derogetur ¶ Statuimus insuper quod quicumque equum seu mulum dederit seu locaverit ad vecturam alicui diei vel occasione vecture ultra terram capitaneus quod dominum sit. XX. s. den. pro vice qualibet soluere teneatur. et ad vecturam restituendam quam ultra. IIII. s. d. accepit per potestatem et capitaneum compellatur. ¶ Siquis autem preter dictam formam equum seu mulum dederit seu solverit ad vecturam seu vendiderit in fraudem occasione vecture et eundem equum seu mulum redimerit et post talem receptionem alicui dictum equum seu mulum dederit ad vecturam seu in fraudem vendiderit vel quocumque modo vecture seu pretii prestiterit offitiales communis Perusii eum non intelligant neque audiant et ius sibi non faciant de ipsis equis et mulis atque vecturis ullo modo Et preter testium confessionem et instrumentorum eius non debeant obseruare et aliquid exigere non debeant talibus locatoribus reddere. ¶ Et predicta dicimus obseruari si clarebunt per notarium qui fecit instrumentum seu etiam per testes tam de equis mulis quam etiam de vecturis. Et insuper soluat quilibet contrafaciens in predictis. XXV. libr. den. nomine pene pro vice qualibet. Et potestas et capitaneus eum debeat condempnare. Et si potestas et capitaneus ad dictam penam auferendam fuerint negligentes. L. libr. den. de eorum feudo et salario communi Perusii soluere teneantur. ¶ Preterea volumus statuentes si potestas vel capitaneus vel fores [illegible] vel alter eorum miserit aliquam personam ad aliquem locum pro facto vel negotio communis Perusii et eidem tali qui fuerit missus moreretur vel magagnaretur vel [illegible] emendetur ei per commune Perusii. Et potestas et capitaneus dictum equum mortuum magagnatum vel perditum ei faciant emendari non obstante si dictus equus non fuerit assignatus vel inextimatus.

De baiulis et eorum offitio. et qui eis super sit.

Unus ex militibus potestatis et unus ex militibus capitanei super sint super baiulis et offitio baiulorum et cogant et cogere debeant. scilicet. miles capitanei baiules portarum Sancti Petri. Burnee et Sancte Susanne. et miles potestatis baiules portarum Sancti Angeli et Solis de mense maii et mense novembris dare bonam et ydoneam fideiussionem. XXV. libr. den. ad minus. et quod iurent de faciendo eorum offitium bene et diligenter et de obediendo potestati et capitaneo et eorum offitialibus et prioribus artium et eorum familie. Quorum baiulorum nomina et pronomina et locum unde fuerint scribantur. ¶ Et dicti milites scribi faciant in libro communis Perusii ut possint eos melius memorie commendare et nomina et pronomina eorum et fideiussorum et contrata eorum. ¶ Et si non invenient voluntarie. L. per portam esse baiuli qui fuerint. a. IIII. annis citra cogantur

et cogi possit baylia facere valent et plus et de facto. Quin bai
uli potati Capitanei iudici iustitie et eorum offitialibus et omnibus
aliis offitialibus comunis pisani obedire teneantur. alius offitialis
comunis pisani qui sint insula in capite inveniet baylitorem. s. x. s.
aufferat pro comuni de facto et tamen faciat mass. Et baylitores non fa
ciant nec facere possint aliquam accaptam de aliqua civitate vel comitatu
pisani de aliqua re. Et si fecerit ipsi vel aliquis eorum talis accaptio
non valeat nec admicti debeat nisi esset in iuria facta seu illata
alicui baylitori quae quod iniuria probari non possit per alium Bay.
Nullus insuper baylitor cum iverit pro rebus alicuius universitatis
debeat accipere pignus nisi baylitori vel syndico vel rectori ville
vel castri ad quem iverit. Et baylulus qui contrafecerit penam xx.
s. debeat substinere. Item quod bauli sint in exercitu nullo
modo aliquis baylulus pro aliqua ambasiata comunis aliquid habere
debeat nec se subtrahere vel celare debeat. Et si aliquis eorum
contra predicta fecerit vel aliquid predictorum pro vice qualibet potestas et cap
contra facienti. xx. s. den. aufferat pro comuni. Nec ad hoc etiam
fiat diminutio de den. supradictis. Salvo dictis baiulis qui
ipsi vel alter eorum iverit extra civitatem et comitatum pisani vel districtum pro
facto comunis pisani habere debeat quilibet baylulus pro vice qualibet
pro quolibet die pro eorum magio. iii. s. den. Pignora que reci
piet. bay. pro eorum salariis deponere debeant in domo ali
cuius convicini pignorati que domus non distet a domo pig
nati ultra iii. domos tam in civitate et burgis quam in
comitatu. Et quilibet bay. notum faciat illi cui seu de cuius
domo pignus seu pignora accepit antequam ipse bay.
de contrata vel de parrochia discedat apud quem convicinum
seu in qua domo pignus est depositum quod accepit. Quod
si baylitor non fecerit potestas et capitaneus vel iudex seu alius offitia
lis Qui baylitorem miserit teneatur ei accipere pene nomine pro
vice qualibet de facto. xx. s. den. Quorum medietas sit
comunis et aliam habeat accusator et stetur sacramento denuntiatoris.
Et baylitor pronuntiat stare pignus quod accepit apud
convicinum per unum mensem. Et infra dictum mensem ille cui fuit
pignus non recollegerit. licitum sit baylitori ipsum pignus
accipere et portare sua voluntate et arbitrio sine pena. Item
dicimus quod si baiulus negaverit pignus predicte acceptum quacum
que de causa illi cui debebit restitui dicendo se dictum pi
gnus non habere vel aliter diffitendo solvat pene nomine
xl. s. den. Et credatur sacramento accusatoris et nichilomi
nus pignus restituere teneatur vel extimationem eius sacramento
pignorati credendam. Ambaxiatas quas fecerint bay
litores referre debeant illi vel illis a quo vel a quibus
missi fuerint uno vel pluribus sicut eis iniunctum fuerit
ab illo vel ab illis qui eos miserit inter quantam diem a die
commissionis et omnes citationes bayuli portent in scriptis in
quibus contineatur nomen et prenomen citati et ex parte cuius iudicis
vel offitialis sit citatio et causam citationis et hoc locum habeat
in civilibus et criminalibus. Qui non contrafecerit solvat pene
nomine xl. s. den. que pena sibi de facto aufferatur possit
alius qui eum miserit. Tamen aliqua ambaxiata quod bauli
tores fecerint pro malliis seu occasione malliorum valeat non
debeat nisi de licentia appareat per publicam scripturam per ma
num tabellionis. Si autem aliquis baylitor missus fuerit pro
pignoribus accipiendis vel faciendis vel alia de causa non debeat
secum ducere aliquem alium baylitorem sed ipse solus predictam
accipere teneatur et predicta quam accepit restituere non debeat

illi cuius eam accepit nec alii pro eo nec ipsam alicui recommendet
Sed ipsam predictam det et dare teneatur illi vel illis pro quo vel quibus
accepit ipsam predictam vel nuptio eius contrafacienti potestas et
capitaneus aufferat pene nomine pro vice qualibet. x. s. den.
de facto. Item nullus bayulus recusare debeat aliquam
ambaxiatam vel ambaxiatas sibi impositam vel impositas a potestate
vel capitaneo vel eorum iudice vel ab aliquo offitiali comunis pisani et eis
quilibet baiulus bona fide sine fraude facere teneatur
sicut ei vel eis fuerit iniunctum. Item si preceptum fuerit a
licui baylitori quod vadat expensis alicuius et ire seu ambaxia
tam vel requisitionem facere excusaverit. pena. v. s. den. pro
vice qualibet solvere teneatur. Baylitores autem pro eorum
salariis recipere debeant per civitatem et burgis duos den. et non
ultra ab illo pro quo iverint. Et si creditor solverit aliquem den. ali
cui bay. occasione requirendi suum debitorem vel ei aliquid precipien
di causa dederit debitor ipsos den. cum aliis legitimis expensis
creditori restituere teneatur. Pro primo autem magio seu pre
cepto ire debeat baiulus expensis mictentis. Pro se
cundo et tertio sive pluribus ire debeat expensis illius seu illorum
ad quem vel quos iverit ad requirendum. Et si aliquis baiulus
vocatus fuerit ab aliquo ut suum adversarium qui semel vel pluries
fuerit requisitus vel citatus requirat seu citet cum requirere seu cita
re debeat ire baiulus expensis illius adversarii. Et nullus
baiulus ipsam requisitionem debeat recusare facere. contra facienti
non potestas et capitaneus seu mictere vellet. xx. s. pene nomine pro vice qua
libet tollere teneatur et stetur sacramento accusatoris. Et quilibet offiti
alis comunis pisani valeat bay. contrafacientes condempnare et eum cogere ad
solvendum. Et quod consilium civitatis in palatio comunis fuerit congrega
tum nullus in ipso consilio possit vel debeat intrare. Sed in pede
scalarum dicti palatii debeat commorari ne aliquis forensis audire va
leat que in dicto consilio pertractantur. Item nullus bayulus possit
esse procurator alicuius secularis persone nec syndicus alicuius universitatis
nec yconomus alicuius ecclesie vel collegii. contra non facientes pro vice qua
libet iii. libr. den. solvere teneatur et talis procuratores syndicatus
et yconomatus non valeat nec teneat ullo modo. Per comitatum et
districtum pisani nullus bayulus accipere audeat vel presumat
aliquem pro aliquo debito bovem vel vaccam domesticam sappam vomerem
nec aliquid quod ad laborerium pertineat. contra non facienti potestas et capitaneus
aufferat pro vice qualibet. x. s. d. pro comuni salvo pro consuetudine in
tempore tertio alicuius qui erit pro aliquo obligatus quod tunc predicta
valeant accipi sine pena. Cum baylitor non iverit ad aliquem
pignorandum. ad lectum alicuius mulieris accedere non attemptet
et qui contrafecerit solvat pene nomine. v. s. den. Et nullus ba
iulus alicuius accipere debeat pannos lecti nec dorsi nec calcia
menta alicuius. Et qui contrafecerit Solvat comuni pisani pene nomine.
xx. s. den. Et nichilominus pannos vel calciamenta per eum accepta
cum verecundia restituere compellatur. Potestas et capitaneus et alii of
fitiales mictere possint ex dictis baylitoribus pro ambaxiatis in
ea quantitate que eis videbitur et civilibus eorum tamen. dum tamen
nullus eorum ipsis bay. ire debeat in comitatum pisani occasione
malliis cum aliquo seu aliquibus offitialibus comunis. nisi tantum semel
in anno. Et qui contrafecerit pro vice qualibet pene nomine. x. s. d.
solvere teneatur. Teneantur et baylitores stare per civitatem et cum
pulsabitur campana pro ire redeundo statim ad curiam venire
debeant. contra non facientes. ii. s. d. pro vice qualibet solvere
teneantur. Et volumus insuper massarii comunis debeat facere expensis
comunis pisani tot infulas de scarleto vel de cendado quot

erunt baylitores et unam dare debeat cuilibet baylitori denarium tantum quilibet baylitor predictorum massarius solvere teneatur illam pecunie quantitatem quam ipse massarius pro ipsa insula solvisse dixerit. in quibus insulis et quibus earum dominus massarius duos grifos magnos fieri facere teneatur. scilicet ex qualibet parte insule unum grifum. Qui grifi sint et esse debeant ita magni quod in summitate insule capud habeant et in oro seu in orlo insule pedes debeant retinere. Et nullus aliam insulam portare debeat nisi tantum illam que sibi data fuerit a massario comunis. Et ipsi baylitores et quilibet eorum dictam insulam in capite portare debeant continuo singulis diebus tam dominicis et festivis quam aliis. et qui contrafecerit solvat pene nomine pro vice qualibet .xx. solidos denariorum. et accusator debeat credi cum iuramento. Item dicimus quod quilibet baylitor qui iverit per comitatum occasione massarii vel alia quacumque de causa habere debeat de terra a duobus miliaribus intus usque. Canti. xviii. denarios. et ab inde foris usque ad v. miliaria. iii. solidos. et a quinque miliaribus extra usque ad x. v. solidos denariorum. et si plures homines citaverint vel plures abtiviatas fecerint super uno facto accusationis vel inquisitionis unum tamen salarium percipiat et percipere possit et non plus ut dictum est. et qui contrafecerit et maius salarium receperit puniatur de facto in xl. solidos denariorum. et credatur sacramento dantis vel illius qui dixerit se dedisse nec sibi maius salarium. coram aliquo officiale comunis pisis sub pena xxv. librarum denariorum. Cum autem iverit per Civitatem et burgos ad dandum tenutam. ii. denarios habere debeant baylitores. Item si aliquis baylitori fuerit iniunctum per potestatem vel capitaneum vel eorum seu alicuius eorum officiales vel officialem vel per alios iudices civitatis pisis quod aliquem hominem debeant custodire et retinere sub eius custodia. teneatur ipsum hominem et debeat custodire. Et habeat quilibet baylitor pro custodia pro die et nocte. iii. solidos denariorum. et non plus nec aliquo aliud habere possit nec comestiones habere possit nec debeat ullo modo et qui contrafecerit .xx. solidos denariorum nomine pene solvere teneatur. Item quod postquam debitor fuerit exbapnitus vel esse preceptus destando in palatio creditor possit ducere ad capiendum cum tot baylitoribus quot placuerit creditori. Insuper nullus baylitor possit esse de consilio Civitatis pisis. de inde ad v. annos postquam desierit bayliam operari nec ad brevia ire debeat sub pena .xx. solidos denariorum. quam contrafaciens solvere teneatur et credatur iuramento accusatoris. Teneatur et baylitores omnibus officialibus comunis pisis obedire et si contrafecerit contrafaciens comuni pisis. v. solidos denariorum. solvere teneatur. Item duo bayuli de qualibet porta sunt debeant qualibet ebdomoda continuo a mane usque ad primum sonum campane que pulsatur de sero pro custodia civitatis. inventus contrafacere solvat pene nomine xx. solidos denariorum. potestati et capitaneo et iudici iustitie vice pro qualibet porta. Preterea bayuli comunis omnes illos quos potestas vel capitaneus vel aliquis de suis iudicibus vel militibus vel notariis alicui eorum dederit custodiendos custodire penitus teneantur et si dicti bayuli vel aliquis eorum ad faciendam custodiam predictorum fuerint negligentes vel si sua negligentia sive culpa illi qui dati fuerint eis ad custodiendum aufugerint de eorum custodia et potestas et capitaneus vel aliis de eorum vel alicui eorum familiis contra eos non reassignaverint ad sibi terminum assignatum seu assignandum in. xxv. libras denariorum. debeant pro eorum quolibet condepnari. Si non aliquem per dolum vel per fraudem vel per pretium aufugere seu evadere permiserit. si ille qui aufugerit seu evaserit debebat puniri pena pecuniaria debeat in tantum puniri in quantum deberet puniri ille qui aufugerit

et pena corporali puniatur ... quod si debet puniri

nit a custodia baylitoris. Et si aliquis baiulus habet in custodia aliqua occasione debiti alicuius et ille debitor de sua custodia aufugerit vel evaserit. vel si baiulus aliquem alium recommendaverit. vel si permissione de conservatione in depositatis receperit occasione illum qui sibi datus esset in custodia non custodierit. compellatur incontinenti solvere creditori totam illam quantitatem pecunie quam deberet solvere qui aufugerit de custodia baylitoris. et illa permissio sibi facta valere non debeat nec teneat.

De campanariis.

Statuimus et ordinamus predictos. Capitulo quod bindus vetrarius. Vannes massutii. et Lellus bertulani. Vannellus gilglarelli et Ceccarellus fornagioli sint pulsatores campanarum et campanarii comunis pisis qui teneantur et debeant servare formam capituli infrascripti. Qui continue stare debeant prope palatium potestatis et capitanei ita quod semper habeantur et haberi possint quando necesse fuerit. et si contrafecerint contrafaciens solvat comuni pisis pro vice qualibet. xl. solidos denariorum. et pulsare debeant campanas pro servitio comunis ad omnia que fuerint oportuna et sic et quando et quomodo potestas et capitaneus vel alter eorum et priores antianorum duxerint iniungendum tam de die quam de nocte. Et debeant pulsare campanam grossam sancti laurentii pro predicationibus quando fieri deberent in platea comunis pisis et etiam in ecclesia sancti laurentii singulis diebus. Sub pena. x. librarum denariorum, que pena eis de facto per potestatem et capitaneum auferatur ad petitionem eorum. Et debeant per se et alios sic expedientes sint ita pulsare et sonare campanas et maxime campanam magnam populi ad omnia que fuerint oportuna. Ita quod bene et sufficienter sint pulsate. Et debeant pulsare Campanam magnam de sero tribus vicibus retochis non computatis et in ultima vice ipsarum trium pulsationum quolibet sero debeant et teneantur pulsare campanam tantum quod homo commode possit ire ab ecclesia sancti petri usque ad ecclesiam sancti angeli extra portam cum retochis dummodo remanente ultimo pulsatu statim faciat. iii. retochos habito spatium inter quemlibet retochum tantum quod homo ... possit dicere pater noster. Et debeant sonare campanam de mane in aurora diei et si dicti campanarii predicta omnia et singula non fecerint et non observaverint ad implementum. xx. solidos pro qualibet vice solvere teneantur. Et teneantur pulsare campanas de die et de nocte cito et tarde sicut potestas et capitaneus et priores eis duxerint iniungendum et sic de ipsorum dominorum processerit voluntate. Et quascumque campanas sonare debeant prout eis iniunctum fuerit per potestatem vel capitaneum et priores antianorum ad omnia que per eos eis fuerint preceptum et dicti campanarii habeant et habere debeant a comuni pro suo salario et mercede de avere comunis tam pro se quam pro illis qui cum eis fuerint ad pulsandum campanas quos ipsi habere voluerint. xxx. libras denariorum. inter campanarium de scaleto valoris. c. solidos denariorum. pro quolibet eorum et pro quolibet anno que. xxx. libras denariorum. et capitula eis dentur per officiales recollectores salariorum potestatis et capitanei et iudicis iustitie de denariis ... predictum officialem ... totum et aliud salarium quod dicta de causa habere debent dicti campanarii. Fratres de penitentia officiales super blado comunis de predicto et pecunia recepta vel ... de dicto blado tanxe et solvere debeant campanariis supradictis non obstante quod ipsa pecunia deberet ... usque ad eorum petitionem pena. l. librarum denariorum. sine alia apodissa ... inde eos faciant quod cotidie portent et portare teneantur

toto anno. Preterea volumus quod dicti pulsatores campanarum teneantur ad petitionem potestatis et si omnes vel vii. eorum erunt in concordia sonare quascumque campanas eis iniunctum fuerit ab eis ad consilium vel adunantiam que eis placuerit. Et addimus ut ipsi pulsatores campanarum propter vitia eorum et tedium possint melius habere ordinamus quod vii. ex predictis pulsatoribus continue stare debeant et morari in palatio populi. possint ad penam xx. s. den. pro quolibet eorum et vice qualibet qua per eos exierit contra vetitum. Et de predictis quilibet de [illegible] valeat accusator et habeat medietatem banni. Et mictimus quod ipsi pulsatores campanarum capitaneus omni ebdomada teneatur et debeat facere inquisitionem. Et de predictis et quolibet predictorum repertos culpabiles punire et condempnare secundum formam superius notatam et non obstante aliquo capitulo comunis vel vel populi vel reformatione que in contrarium loqueretur et maxime capitulo inquisitionum super quibus et de quibus inquisitiones fieri possunt in aliquo alio. Et volumus quod predicti pulsatores campanarum vel preccones non vadant nec ire possint ad brevia in aliquo consilio ullo modo. Et qui contrafecerit eundo puniatur contrafaciens in C. s. den. et mictimus electio que fiet per aliquos eorum si breve habuerit aliquis in aliquo eligendi non valeat ipso iure. Set alius eligi debeat loco sui electione prefata non obstante.

De ambasiatoribus dandis.

Potestas et capitaneus et priores artium teneantur mictere expensis comunis populi ambaxiatores tam pro factis et negotiis comunis populi vel tangentibus ipsum commune quam pro habendo et recuperando aliquem civem vel comitatensem populi captum vel detentum vel de rebus suis spoliatum et ad recuperandum ipsum vel bona eius et prebeant operam et sollicitudinem oportunam pro posse. Et si ille populi qui esset captus vel detemptus et rebus suis spoliatus non restitueretur, potestas et capitaneus teneantur [illegible] hominum illius terre in qua captus et detentus vel spoliatus esset aliquos [illegible] detineri facere ita quod [illegible] pro [illegible] et [illegible] faciat detineri et de [illegible] intelligatur qui habitati erunt in comitatu vel districtu populi et non in aliquo [illegible] in libro comunis populi assignata. Et si [illegible] negligentes in predictis puniatur quilibet eorum in C. libr. Preterea non aliis petentibus ambaxiatores vel [illegible] suis expensis potestas et capitaneus et priores [illegible] faciant [illegible] modo [illegible] quare ambaxiatores [illegible] postulant. [illegible] ambaxiatores sine licentia consilii alicui non concedantur [illegible] petentibus populi [illegible] expensis. Et quia super salario ambaxiatorum et ipsorum electione et super receptione ambaxiatarum oportet frequenter consilium fatigari. Statuimus quod priores artium teneantur eligere ambaxiatores et eos destinare pro negotiis comunis populi et aliis ordinandis per consilium generale comunis et eos cogitare et eis facere satisfactionem secundum modum infrascriptum. Volumus insuper quod ambaxiatores ituri ad aliquam ambaxiatam portare debeant inscriptis ambaxiatam quam facere debebunt et potestas et capitaneus et priores in pena C. libr. den. pro quolibet eorum teneantur ambaxiatoribus dare inscriptis ambaxiatam quam facere debebunt. Et dicti ambaxiatores teneantur non dicere aliam ambaxiatam nisi

illam quam inscriptis portabunt et teneantur inscriptis portare ambaxiatam a loco ad quem iverint quod et qualiter eis responsum fuit si eis data fuit. Dicimus insuper statuentes quod potestas et capitaneus teneantur facere iurare ad sancta dei evangelia quod ambaxiatores ituri ad curiam romanam de non intromictendo se super aliquo negotio nisi tantum super facto et negotio comunis populi super quo fuerint deputati et eis utile pro comuni populi videbitur. Salarium autem ambaxiatorum hoc modo sit et esse debeat et non aliter ullo modo aliquo capitulo vel reformatione non obstante, videlicet quod quilibet ambaxiator iturus ad curiam romanam vel ad curiam [illegible] vel ad regem ducat et ducere teneatur ad minus iiii. equos et habeat pro die qualibet in eundo stando et redeundo a comuni iiii. libr. den. Si autem iverit ad aliquem locum extra districtum populi et duxerit pro quolibet eorum iii. equos habeant illi qui duxerint tres equos pro qualibet a comuni l. s. den. pro die qualibet pro quolibet eorum. Si vero duxerint duos equos habeant pro die qualibet quilibet ducens duos equos xl. s. den. et si unum xx. s. den. et teneatur notarius cum quo dat apodissam ambaxiatoribus eos iurare facere deducendo et tenendo in dicta ambaxiata totidem equos pro quot eorum apodissa [illegible]. Volumus insuper quod quilibet ambaxiator teneatur die qua discedet de civitate extra districtum populi et attigerit terram alicuius terre et in alicuius terre districtu hospitari qui si non fecerint ambaxiator qui illa die hospitaretur in civitate vel districtu populi nichil habere debeat a comuni pro ambaxiata illius diei. Et qui cumque iverit pro comuni per comitatum populi cum duobus equis habeat pro die qualibet a comuni xx. s. den. et si cum uno equo iverit x. s. pro die qualibet habeat et non plus et si potestas et capitaneus et priores vel alter eorum proponeret vel proponi faceret in aliquo consilio vel adunantia rectorum de dando ambasiatoribus maius salarium illo quod supra dictum est aut quod reformaret quilibet eorum contrafaciens a comuni puniatur C. libr. den. solvere teneatur.

De custodia carceris.

Statuimus et ordinamus quod dominus capitaneus toto tempore sui regiminis teneatur et debeat custodire et custodiri facere carceres comunis populi et carceratos [illegible] de mandato domini potestatis vel capitanei vel ancianorum [illegible] vel ut [illegible] comunis populi detineantur et custodire et detineri et custodiri facere in dictis carceribus toto tempore sui regiminis et ad custodiam dictorum carceratorum et carceratorum debeat deputare et ponere xv. custodes et unum notarium forensem [illegible] qui sint ad dictam custodiam [illegible] custodiendam carceres et carceratos et dictis carceribus. Et pro predictis omnibus habeat et habere debeat pro suo salario dictorum custodum et notarii quadringentas libr. den. ultra salarium sibi deputatum. Item statuimus et ordinamus quod dictus notarius carcerum presente uno ex iudicibus domini capitanei teneatur et debeat scribere omnes captivos carceratos et detentos et causas quare detineantur et carcerati sunt duobus diebus ante initium regiminis ipsius domini capitanei. Insuper dictus notarius domini capitanei deputatus ad dictam custodiam et notarius carcerum teneantur et debeant scribere omnes carcerandos et ponendos in dictis carceribus et a quolibet carcerando pro maleficio de novo mictendo in dictos carceres dictus notarius carcerum percipiat et percipere possit ab eo xii. den. et a quolibet creditore ad cuius petitionem debitor mictetur

in dictis carceribus .xij. denarios pro salario dicte scripture et do
ctores recipere possit pro scriptura relaxationis quam aliquis exi
beret a dictis carceribus. ¶ Preterea volumus quod dicti notarii
et dicti custodes vel aliquis de familia dicti domini capitanei per se vel
alium non possit nec eis liceat aliquid recipere quocumque in
dictis carceratis seu detentis vel ab aliquo eorum vel de bonis
eorum vel alicuius eorum vel ab alio pro eis vel aliquo eorum pena
imminente contrafacienti .l. librarum denariorum et in restitutionem rei ab
latae in duplum pro qualibet vice et de predictis omnibus et quoli
bet predictorum et inseptis quilibet possit accusare coram potestate predicto
et eius iudice et intelligatur legitimus accusator eo ipso quod accusationem
porrexerit. ¶ Volumus insuper quod dicti duo notarii debeant et
teneantur scribere omnes relaxantes de carceribus supradictis et etiam
causam relaxationis et exemptionis. ¶ Item credimus et volumus penitus
observari quod familiares domini capitanei qui erunt deputa
ti ad carceres custodiendos teneantur et debeant captivos
existentes in carceribus ex parte domini potestatis vel alterius officia
lis communis Perusii de dictis carceribus dicti domini potestatis et etiam
coram aliis officialibus communis Perusii ducere ad postulationem
talium officialium et ipsum de carcere relaxare si placuerit officiali
quem eum carcerari fecerit nisi ex parte alterius officiali
alius esset ibi recommendatus. ¶ Item quod si aliquis de dictis
carceribus evaserit vel aufugerit si erat ibi positus pro de
bito pecuniario teneatur capitaneus ipsi creditori solvere de
suo ipsum debitum pro quo detinebatur in ipso carcere et
si fuisset detentus pro pena corporali si quidem erat
pena mortis solvat de suo .D. librarum denariorum si pro alio
membro vel alia pena corporali ducentas libras denariorum et si pro
pena pecuniaria solvere teneatur communi dictam penam. ¶ Manda
mus insuper statuentes quod predictus dominus capitaneus teneatur et de
beat sindicari et examinari de supradictis omnibus et sin
gulis si contra fecerit in aliquo predictorum debeat tempore sui
sindicatus per sindicatores et examinatores suos in
penis predictis condempnari prout supra est expressum. ¶ Et
mandamus quod carcer novus in Castro sive in campo ba
taille pro communi Perusii iuxta carcerem veterem existentem in dicto
campo perficiatur in expensis communis Perusii de omnibus oportuni
bus et in expensis pro perfectione dicti carceris priores sive faciant
et facere possint aliquo non obstante in quo detineantur debi
tores tantum qui sint a malefactorum segregati. ¶ Et quia lege
iubente afflictis non est maior afflictio inlaterius infe
renda presenti capitulo duximus statuendum quod custodes illi
qui erunt super custodia carcerum deputati nullo modo auf
ferant nec auferre possint captivis qui in carcere communis
Perusii detenti fuerint vel detinebuntur in posterum quacumque
de causa per se nec alios nec pro introitu nec pro exitu nec
pro elemosina eis data aliquo modo vel ingenio nec
aliquid breve vel papire seu quod extorquere possit nec debeant
ab aliquo captivorum seu ab aliquo pro eis occasione nec de
ipsa elemosina nec occasione introitum seu exitum vel
occasione potestatis vel assessoris vel occasione custodie vel ali
qua alia occasione que dici possit vel excogitari et quod
non debeat aliquis potestatem vel assessorem facere nec tenere
vel aliquis qui presit alicui captivo nec ludere nec ludum
tenere vel ad quem pecunia prodesse possit nec maccellum
vel alios pannos nec aliquid aliud aliqua causa vel ratione
ei tollere vel auferre. ¶ Item quod quilibet custos utriusque
carceris teneatur et debeant tam debitores quam et alios
pro maleficiis detentos recipere et custodire sub eius
examine precepto pro potestatis vel capitanei vel eorum iudicum et offitia
les vel alios offitiales communis Perusii. quod si non fecerint vel
recusaverint teneantur et debeant nichilominus solvere et tu
re communi et creditoribus quantitatem pro qua malefactores seu
debitores detineri deberent. ¶ Et si aliquis de dictis
custodibus fuerit aliquis captivus qui in aliquo loco du
ceret acceptus pro violentia sive vi primatur ille vel illi
qui hoc fecerit si captivus quem acceperit detinebatur
occasione maleficii de quo esset pena .pe. .i. v.
librarum denariorum et si deberet solvere pro malleficio pro quo detine
retur ille acceptus pecuniam communi illam quantitatem communi
accipiens solvere compellatur et si pro debito detineretur cap
tivus acceptus accipiens ad solutionem et satisfactionem debiti pro quo
tenebatur captivus acceptus penitus compellatur. Et preterea
communi Perusii .C. librarum denariorum solvere teneantur et de predictis quo
libet sit et esse possit accusator et nichilominus potestas et capitaneus
vel alter eorum de predictis possit et debeat et teneantur inqui
rere non obstante aliquo capitulo et maxime capitulo inqui
sitionum et contrafaciens puniatur ut supra dictum est. ¶ Item
quod dicti custodes non possint nec debeant extrahere aliquem extra
illum carcerem. scilicet detentos pro maleficio sine licentia dominorum
potestatis vel capitanei et pro debitis sine licentia suorum credi
torum ad quorum petitionem de iure detineri debent. ¶ Et quod
contrafacientes ad solutionem dicti debiti pro quo tenetur nichilominus
compellantur. ¶ Item quod ipsi custodes utriusque carceris
debeant et teneantur qualibet die ducere unum captivum
de qualibet captivitate per civitatem ut possit petere
elemosinam adhuc ut de ipsis tam ipse qui petierit
quam etiam alii qui detinentur possint de ipsis helemo
sinis substentari. ¶ Item quod ipsi custodes non pos
sint comedere vel bibere cum aliquibus captivorum
pro ipsis detemptorum vel altero eorum. ¶ Item quod domini
potestas et capitaneus et priores artium teneantur actari dictos
carceres communis de hostiis et aliis rebus ad ipsos car
ceres necessariis ad sensum et voluntatem custo
dum expensis communis Perusii ita quod captivi qui deti
nebuntur possint per ipsos custodes sub fida custo
dia detineri. ¶ Insuper capitaneus de consilio .v. bono
rum hominum. scilicet unius pro porta a prioribus eligendorum quod
dictorum priorum teneantur extrahere et liberare de carceribus
communis duos captivos qui ibi detinentur in die vene
ris sancti et duos alios in festo nativitatis domini nostri ie
su xpisti et duos alios in festo beati herculani de mense
martii et duos alios in festo quod celebratur ad honorem
corporis ihesu xpisti quinta feria post octavam penthecostem
et hoc annuatim observetur et ab hodie .vi. iunii in antea
valiturum. Ad honorem nativitatis domini et pas
sionis sue dummodo illi extrahantur qui pro minori
pena detinentur et non alii ullo modo et detenti fuissent
ante per .vj. menses continuos quam de carceribus liberentur
et relaxentur supradicta de causa vel altera eadem.
Et si plures essent detenti qui convenirent in eadem
quantitate pene examinatur qui maiori tempore ste
terint in carcere et si convenirent in quantitate et
tempore sorte diviniatur qui eorum sint extrahendi.

Pro debitis autem nemo de carceribus relaxetur nec extrahatur
nec extrahi vel liberari possit cum predicta sine licentia sui vel suorum
creditorum sub pena .V. libr. den. In carcere autem fiendo
pro mulieribus sint et fiant due sere et due claves quarum
unam teneat unus frater de penitentia qui minister eligere et appellatur
et aliam custodes carceris. Et quod domini priores ad habeant et
habere intelligantur auctoritatem potestatem et bailiam ordinandi et
solum faciendi quascumque de quacumque pecunia comunis populi
pro actatione et acconcime carcerum comunis populi et pro ferris et se
raminis datis et dandis predictis superius et carceratis
ibidem. Et quod Margarita alias dicta Cincia olim de Roma et
et habitatrix ville Peretole que detinetur in dicto carcere
inter captivos et carceratos quod in decens et inhonestum est
valde eximatur et extrahatur ac liberetur de dicto carcere amo
re dei non obstante aliqua contempnatione de ipsa facta.

xxiij Qualiter aperiatur domus de nocte ubi erunt
lusores.

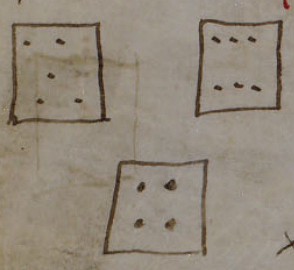

Item sit licitum familie potestatis et capitanei si fuerit cum ea
iudex vel miles vel notarius de nocte facere aperiri domos
alterius non invitetur seu steterit vel inspicere erit quod erunt
lusores taxillorum seu bibitores seu per suspecte ca
rimandi et inveniendi eos. Et quicumque non aperuerit
domum dictis vel familiaribus potestatis et capitanei ut dictum est solvat
pene nomine .X. libr. den. et stetur de hiis dicto familie capitanei.
si miles vel iudex vel notarius vel potestatis vel capitanei fuerit cum eisdem.
Et capitaneus possit quandocumque sibi videbitur et utile crediderit
facere pulsari campanam populi tantum quantum placuerit ad
matutinum ad ecclesiam sancti Laurentii et a tunc si sibi videbitur
expedire. Et nullus vadat per civitatem et burgos
ante sonum campane superius nominate.

xxiiij Qualiter obligatus pro clerico conveniet in contempnis.

Si aliquis fecit vel faciet aliquam obligationem apud
aliquam personam pro aliquo clerico et ille clericus ante tempus ipsius
obligationis vel post dedisset vel cessisset ius vel actionem de bo
nis suis vel parte ipsorum aliam talis iuris cessio non pre
iudicet illi qui obligationem pro illo clerico fecisset set ille ces
sionarius vel cessionaria qui vel que ius recepisset
ab ipso clerico debeat eum qui se obligasset ab ipso clerico
in contempnem conservare ab obligatione facta pro eo de illis
bonis et rebus de quibus ius et actionem recepisset ab ipso
clerico. Et capitaneus tali obligato petitus satisfacere
teneatur et eum indempnem faciat conservari de ipsis bonis et re
bus usque in quantitatem que dicta bona et res valerent
ad petitionem ipsius obligati non obstante aliquo statuto
precedente vel sequente hoc capitulum. Volumus
insuper firmiter statuentes quod capitaneus vel alii iudices comunis
populi debeant et teneantur instrumentum vel instrumenta conservationis
in contempnitatum facta a quocumque clerico mandare executio
ni contra illas personas vel illas personas que recepissent ius vel actionem
de bonis cuiuscumque clerici qui se obligasset et instrumentum con
servationis indempnitatis esset factum ab eis de personis que ius
vel actionem recepissent a clerico quocumque obligato. Et pro
inde executioni mandetur instrumentum conservationis contra dictas perso
nas que ius recepissent sicut mandantur per iudices comunis
populi instrumenta confessionum locum habeat in preteritis et in quibus
preteritis sint et hoc locum habeat in presentibus et futuris et causis

pendentibus coram quocumque iudice appellationis vel alio. Insuper
dicto .§. duximus adiungendum quod potestas et capitaneus et eorum iudices et
alii iudices comunis populi debeant et teneantur instrumentum vel instrumenta con
servationis indempnitatis facta a quocumque clerico mandare executio
ni ~~mandare executioni~~ contra illas personas vel illas que haberent vel
possiderent per se vel alium de bonis et rebus que fuissent cuiuscumque
clerici qui se obligasset et instrumentum conservationis indempnitatis fecis
set vel que ipse clericus tempore obligationis vel post possedisset ac si
dictum instrumentum premissum et conservationis indempnitatis esset factum ab eis
dem personis que bona que fuissent talis clerici possiderent
ipsa instrumenta adeo valeant facta contra ipsas personas que possiderent vel de
tinerent de bonis que fuissent clerici obligati sicut mandarentur
per iudices comunis populi instrumenta confessionum seu in quibus continetur
de confessione facienda et utrum habeat vel possideat de bonis
que fuissent talis clerici possint recipi probationes et testes
summarie sine libelli porrectione et litis contestatione et statuto quod lo
quitur de confessionibus locum habeat contra tales possessores et ipsa instrumenta
et statutum contra ipsum deceptorem vel possessorem executioni mandentur
ac si ab eodem deceptore et possessore bonorum que fuissent
clerici ipsa instrumenta facta fuissent et illi qui vendidissent talium
clericorum et illi qui se ad ipsorum defensionem obligassent cogan
tur talibus possessoribus vel pretium rei vendite restituere vel sa
tisfacere eis de pecunia quam solverint summarie sine libelli por
rectione et litis contestatione ad predicta. Presenti .§. du
ximus statuendum. Cum multi cives populi excedentes propria liberali
tate se et bona ipsorum pro diversis universitatibus et collegiis
et non subiectis diversarum iurisdictionum obligaverint et puniri
possent quod minime convenientes non erit consentaneum et digno
satis quod potestas et capitaneus comunis populi ad penam .C. libr. den. cogant
solventes ipsi comuni ad petitionem cuiuscumque petentis vel obli
gati nunc vel in futurum pro aliquo collegio vel universitate
sive non subiecto vel qui ab eis recipere aliquid deberet cuius
cumque iurisdictioni existant subiecti comunis populi vel non subiecti
principaliter vindicet potestas et capitaneus comunis predictis in civilibus
et in criminalibus teneantur procedere contra universitatem vel collegium
seu non subiectum summarie sicut procedit contra speciales personas pro eorum
confessionem vel si aliquo obstaculo vel impedimento contra predictos procedi
non possent potestas et capitaneus et iudices predicti et quilibet ipsorum ad pe
titionem illorum qui pro tali collegio vel universitate fuerint ob
ligati vel qui ab eis recipere debent teneantur et debeant
precise debitores contumatores personarios laboratores
collegii et universitatis vel non subiecti cives populi in civilibus
et in criminalibus compellere ad solvendum quicquid debent tali
collegio vel universitati illi vel illis qui pro tali collegio
vel universitate et non subiecto extiterint obligati vel re
cipere debent per inde ac si contra predictos debitores haberent instrumentum
confessionis principaliter eis factum in quo debitores talium
collegiorum vel universitatum et non subiectorum promisissent
id quod collegio vel universitati et non subiecto extiterint o
bligati vel ab eis recipere debent et premissorum confessionem facerent co
ram iudice comunis populi. Et si tempore solvendi debitum col
legio vel universitati non dato tempore quo petitur veniret appel
lans predicti debitores per instrumentum premissum et confessionem facerent
de solvendo predictum debitum illi vel illis qui pro tali col
legio vel universitate fuerint obligati vel collegio deberet
per inde ac si instrumentum confessionis de hoc haberent contra ipsos et ille
vel illi cui vel quibus tales debitores fecerint predictas per

misse vel obligat vel soluunt pdcta debita tamen facere fine et refutat noie collegii vel universitat vel non subiecti de pdcto debito sibi soluto vel pmisso dcis debitoribz et tales refut valeat et teneat et ppetuo obsuent pinde ac si fce ecent p legit find vel ab illis non subiectis q recipe deberet et pecunia fuisset versa in utilitate universitatis vel collegii vel non subiecta. et sit in electione petentium alteram ex supdcis viis et remediis eligere sonia una electa possit ad aliam recurre et nichominus omnes simul pete et psequi usqz ad satisfat debiti nullo obstante. Et tenat pot et capit p case compelle ad pete pdcorum illos q dicent debitores pdcorum collegii vel universitatis vel non subiecti confiteri vel negare an sit debitores et in qua quantitate et si repti fuerint in mendatio condepnet coi puf . in . l. libr. dn. p qualibz vice et nichilominus quantitate debitam solue compellat ut sup dcm est et intelligat ee ptati collegio vel universitat obligati vel ab eis recipe debere eo ipso q hunt instrum a confuat in depnitat vel pmisse debiti a syndico actore vel pcuratore collegii vel universitat vel ab plato eorum quisit vel fuit tpr contractus qui confecit utilite face pro sua universitat vel collegii absqz firmaria constitutione vel et qui hunt alias plationes legittimas saltim duorum testium firmarie habita cognitione et in favore pdcorum obligatorum locum heat oia statut loquentia de siteuisse et de confessis pinde ac sup dcm hrent instrum confuat et confessionum legitte confectata et cont instrum confuationum que habetur et alias pbationes sicut supdcm est non possint opponi n except que opponunt cont confessionem iudz fenus et refutat pregat tinum et instrum debiti cancellati nullitatis aut exceptio vel alia dilatoria declinatoria vel pmpt nulla possit opponi et hec capitulum pcise debeant obsuari non obstante aliquo capitulo stat vel reformat vel ordinamitorum pcedenti vel sequenti cuiuscumqz tenoris existat et si oporteret q expssa mentio fieret de illo ad vbum in psenti. Et istud capitulum nullam recipiat intpretationem vel declarationem p aliqua iura civilia vel canonica vel municipalia set ad litteram obsuentur sicut vba sonant ex nunc valit.

De potestaria nuceri.

Statuimus et ordo q potas Comit nuceri i posterum eligetur sit et ee debeat pusinus seu de puf eligat i maiori consilio ad brevia et sint et ee debeant . xv . electores de quibz ad min xii . debeant ee concordes et duret in offitio dce potarie p sex mes tm et non ult. Et sic de sex in sex mes p unum mes an pncipium offitii eligat. Qui potas heat et hre debeat a coi nuceri p suo salario mille duodecas libr. den pusin pnoz pdco tpr sex mes cum uno iudice tribz not xx . beruariis et iiii or equis . Quos offitiales familiares et equos tene et habere debeat . pot . pdcs continue in comit nuceri toto tpr sui offitii p ipso offitio exercendo . Et q ult dcm salarium a coi nuceri vel spalibz psonis dce comit coitat vel district ipius nichil lucrari vel pcipere debeant . que potaria vadat de porta in porta et qui in sex mes erit potas nuceri de magnatibz in aliis sex mes sit et ee debeant de pplo. Et q quo ad potarias hndas nuceri habeant de magnatibz.

xvj . De potestaria castri pleb.

Statuimus et ordinamus q uno mese an q finiat tps pot castri plebis in maiori consilio Comit et burgorum civitatibus ad brevia fiat et ee debeant tria brevia singnata ita q sint et ee debeant int oes . xv . electionarii et obtinentes brevia signata de electione pdcam debeant et possint coiter et concorditer eligere et vocare in pot unum ex civibz puf magis ydoneum et sufficiente ad dcam potariam et offitium suscipiendum p sex mes et si oes . xv . electionarii non eet concordes q xii . ex eis possint elige et vocare si extiterint concordes sine contradictione alior triu et dca electio valeat et teneat et habeat roboris firmitat ac si coit ab oibus eet electus q si ult dcam formam fuit dicta electio non valeat ullo m. et sit cassa ipo iure set alium ordine supdco in pot dci castri elige teneant et sic de sex mes in sex mes fiat et pcedat. Et q debeat ee dcs pot et eligi p portas non possit nec debeat eligi n vocari in pot dci castri donec in aliis dcarum portarum oes non fuerint electi et non hueint dcam potariam et ipis portis finitis ad pmam portam que porta . Primo hunt dcam potariam dca electio devoluat et sic p ordo de porta in portam pdctus eligatur Et sex mes sit et ee debeat . unus p potatu de magnatibz alt vo sit et ee debeat de pplo puf . Et q pdci offitiales electi et quilibz eorum et qui in futurum eligerent heat et hre debeat et secum ducere unum bonum et iuris peritum iudicem et tres bonos et exercitatos not et unus quorum sit et ee debeat not ad malla et ad reforzat consiliorum alt not sit et ee debeant sup damnis datis . et alt not sit et eet debeat sup causis civilibz et ex ordo et custodia dci castri et eius districtus sm q p pot dci castri extitit puisum . Et xx ti bonos et abiles ad arma portand beruarios qui non sint ex tali pmti de civit et comit puf et quattuor equos et heat et hre debeat quilibz dcorum pot p suo et dce sue familie et offo comille libr dn . puf pnoz et non plus p sex mes . et teneant et debeant acce dci castri dare dco pot . solut dci salarii quolibz mes p rata tpris et p rata quantitatis pdce. Et q dci pot et quilibz eorum teneat et debeant a dcis suis beruariis facere fi custodiam portarum dci castri et claves dcarum portarum et ipas claves apud se retine et turrim sive campanile Ecclie sci gervasii de dco castro et totam custodiam dicti castri et eius district put et sic eide videbit faciend . Et q supdcti electi et qui fuerint electi in futurum et quilibz eorum teneant et debeant an q vadant vel accedat vel mictant ad dcm castrum ad dcm offitium exercend . Capitaneo coit et ppli . puf recip p dco coi puf p se et sua familia iurare obligationes et pmissiones face et dare decem sufficientes pmissores et fideiussores de consnando et manutenendo dcm coe castri pdci in bono et pacifico statu in melius et de resignando dco coi puf dcm castrum coe et universitat dci castri et eius districtus et detenendo et augmentando iurisdict cois et ppli puf ad penam . x . marcarum argenti et obligat oium eorum bonorum. Et q continue pnpm pot et eius iud et familiam maiulibz emina

libras in dicto castro ius reddi debeat et illud ius fieri debeat per ipsum potestatem et eius iudicem et familiam Pisanam quod fit et fiet curia Pisana per potestatem vel capitaneum vel eorum vel alicuius eorum seu dicti communis Pisani officiales secundum formam statuti et ordinis communis et populi Pisani ad penam C librarum denariorum pro quolibet contrafaciente, in qua per capitaneum populi Pisani debeat condempnari.

¶ Et quod in dicto castro non sint nec indici possint ferie nisi que indicte essent ad honorem dei et quod in dicto castro et eius districtu non sint ferie nec dies feriati nisi pro tanto tempore quanto commune Pisanum indicit ferias tempore messium et estatis, tempore vindemiarum, et non plures nisi tempore eorum festivitatum, scilicet in festo beate Marie de mense septembris et sancti Gervasii, circa quorum sint et esse debeant dies feriati pro qualibet dictarum festivitatum VIII diebus et non plus, et plures indici non possint, et si indicerentur irrite sint, casse et irrite, et non debeant observari ad dictam penam; et dictus potestas eius iudex et familia et qui pro tempore fuerint ipsum ius teneantur et debeant facere omnibus Pisanis quod fit in civitate Pisana per officiales communis Pisani ad dictam penam.

¶ Et quod per commune dicti castri non possint esse nec sint aliqui officiales nec eligi in dicto castro qui possint in preiudicium vel derogare seu minuere officium dicte potestarie nisi tantum potestas vel eius familia, nec etiam possint nec debeant esse in dicto castro officiales qui vocentur defensores seu vicarii debeant loco eorum poni.

¶ Et quod non possit dictum commune facere aliqua statuta sine licentia et voluntate communis et populi civitatis Pisane. Et si faceret contra dictam formam sint ipso iure cassa.

¶ Teneantur dictus potestas, iudex et familia ingredere et inquisitionem facere super omnibus et singulis maleficiis de quibus potestas et capitaneus et quilibet officiales communis Pisani possint cognoscere ex forma statuti et ordinis communis et populi Pisani, aliquo statuto dicti castri vel ordine non obstante.

¶ Et quod teneantur et debeant punire et condempnare omnes et singulos arma portantes et deferentes per dictum castrum eiusque districtum contra formam statuti et ordinis communis et populi Pisani in illis penis in quibus per potestatem et capitaneum Pisanum ex forma dictorum statutorum condempnantur et puniantur portantes et arma deferentes contra formam statuti communis Pisani in civitate et eius comitatu.

¶ Insuper statuimus et ordinamus quod cum multi exbanditi communis et populi Pisani pro furtis et diversis maleficiis et delictis refugium habeant in castro predicto, quod dictum commune nec aliqua specialis persona de dicto castro nec eius districtu vel alia persona in dicto castro vel eius districtu non debeant receptare nec retinere aliquem exbanditum communis Pisani, et quod potestas teneatur et debeat capere et capi facere et in fortiam communis Pisani sub fida custodia ducere et duci facere omnes et singulos exbanditos et condempnatos communis Pisani in dicto castro vel eius districtu commorantes ad penam L librarum denariorum pro vice qualibet.

Et quod exbanditi communis Pisani habeantur pro exbanditis in castro plebis, et exbanditi et condempnati dicti castri habeantur pro exbanditis de civitate [illegible] Pisana. Semper remedio appellationis dato pro [illegible] de volentibus [illegible].

¶ Et quod per potestatem vel capitaneum Pisanum possit debeat et teneatur inquisitionem facere cum promotore vel sine promotore tam contra dictum potestatem quam contra dictum commune dicti castri vel aliam personam de predictis et quolibet predictorum et punire et condempnare dicto communi Pisano in pena superdicta secundum formam dictorum statutorum, aliquo capitulo statuti vel ordinis non obstante.

¶ Teneatur et dictus potestas et eius iudex et familia examinare et examinari facere omnes et singulos de dicto castro et eius districtu ad manus eius pervenientia de avere et bonis communis castri predicti a XX annis citra et quod [illegible] ipsorum examinatis [illegible] et debeant facere publicare [illegible] per dictum castrum quod quicumque haberet vel detineret de avere communis castri predicti teneantur [illegible] terminum statuendum per ipsum potestatem reassignare infra dictum terminum. Et talia ad manus cuius sit pervenientia de avere communis dicti castri et aliquid teneretur dicto communi reddere et reassignare quod faciat, et teneatur reassignare reddi et restitui facere dicto communi, et in restitutione quantitatis debite dicto communi et quadruplum dicte quantitatis debite et restituende dicto communi teneatur et debeat condempnari.

¶ Et cum per guerrarum discrimina multa bona et possessiones communis castri predicti sint occupata et apprehensa, teneatur et debeat dictus potestas reinvenire possessiones res et bona communis dicti castri et cogere et constringere quaslibet speciales personas detinentes vel detinentes debitis rebus et possessionibus dicti castri vel restituat et reddat totum id quod communi predicto deberet et possessiones ipsarum rerum dimittere debeant et occupata dicto communi ad dictam penam, et idem observetur et fiat secundum quod continetur in proximo capitulo sive paragrafo quod incipit teneatur et dictus potestas etc.

¶ Insuper ad hoc ut nullus habeat materiam aliquem offendendi aliter de dicto castro vel aliam personam statuti et ordinis quod si aliquis forensis ex comitatu et districtu Pisano et castri predicti offenderit aliquem de dicto castro dominus potestas teneatur et debeat eum condempnare in illa pena qua punitur forensis offendens in civitate Pisana aliquem civem Pisanum secundum formam statuti et ordinis dicti communis, et si forensis vel aliquis de dicto castro offenderet potestatem vel eius iudicem notarium et familiam dicti castri debeat tales offendentes illa pena condempnare et punire qua puniret offendentes potestatem vel capitaneum civitatis Pisane vel aliquem ex eorum familia ex forma statuti et ordinis civitatis predicte, et si aliquis de dicto castro offenderet aliquem Pisanum puniatur ea pena qua puniretur Pisanus offendens Pisanum per potestatem vel capitaneum dicte civitatis.

¶ Preterea volumus statuentes quod nullus civis Pisanus vel comitatensis qui solvat seu solveret in futurum datam et collectam in civitate vel comitatu Pisano, habens vel haberet in futurum possessiones et bona in dicto castro vel eius districtu, possit cogi nec gravari ad solvendum datas et collectas vel alia servitia vel honera seu factiones seu aliquid aliud faciendum per potestatem iudicem vel officiales dicti castri vel aliam personam et per commune et universitatem dicti castri ad penam C librarum denariorum pro vice qualibet.

¶ Ille autem qui erit potestas castri plebis habeat cognitionem de causis et maleficiis prout in ipsius tenore capitulis continetur. Salvo et reservato quod potestas et capitaneus et commune Pisanum possint semper ipsa capitula corrigere et mutare sicut et quando eis videbitur expedire.

¶ Salvo etiam et reservato quod appellationes hominum dicti castri ad Pisanum curiam devenerint et per ipsam curiam cognosci debeat ac determinari. Volumus quod capitaneus Pisanus sit iudex causarum appellationum hominum castri plebis et absque capitaneo Pisano quod fieret in causis et super causis appellationum hominum castri plebis non valeat appellari. Et si potestas castri plebis impediret aliquem appellantem puniatur in L libris denariorum, et liceat appellanti appellare coram potestate dicti castri vel eius officialibus aut coram capitaneo Pisano, ita quod in electione appellationis sit eligere quem predictorum velit, et ob hoc quod coram iudice prime cause non fuerit appellatum non valeat ap

pellatio initiari. ¶ Preterea volumus firmiter statuen
tes quod in castro plebis nec possit nec debeat eligi aliquis
offitialis qui regimen seu offitium pot. castri plebis in a
liquo valeat aliquatenus impedire quo minus idem pot.
valeat facere consilia et ad alia que ad offitium et regimen pote
statis spectent sicut de sua processerit voluntate non ob
stante aliquo capitulo vel ordine quod per homines vel comune dicti castri
vel per aliquos alios de dicto castro de cetero fuerint ordi
nati. ¶ Et volumus quod si aliquis populus fuerit inventus
in castro plebis cum aliquibus armis per aliquem offitialem
castri plebis non puniatur tamquam forensis sed puniatur tamquam
puniretur pro ipsis armis aliquis castellanus dicti castri
et intelligatur de civitatibus comitatensibus et districtua
libus populi non obstante aliquo capitulo castri plebis.
¶ Insuper volumus quod si pot. dicti castri non obtinuerit preceptis
dominorum pot. et capitanei comunis populi et in omnibus et per omnia sol
vat et solvere teneatur pro vice qualibet pene nomine comuni pu
sii. V. libr. den. et plus et minus arbitrio predictorum pot.
et Capitanei. ¶ Et si potestas castri plebis non fecerit legi
licteras in consilio dicti castri quas pot. vel capitaneus comunis populi
ex parte ipsius comunis transmiserit. j. etiam die post representationem
factam earum licteris pot. et capitaneus comunis populi pot. dicti castri. in
xxv. libr. den. debeat condempnare de qua condempnatione syndi
(?) nullatenus intromictat. ¶ Preterea volumus quod pot.
dicti castri prefati et offitiales ipsius castri populi petentibus
in dicto castro faciant summariam iustitiam et plenariam et tale
ius fiat in dicto castro. Civibus populi quale fit in civitate
populi per pot. vel capitaneum vel offitiales alios populi secundum formam
statuti populi et comunis. Et si pot. ipsius castri et offitiales omnibus
populi in dicto castro litigantibus petentibus ius non facerent
summariam iustitiam et plenariam secundum quod fit in civitate perusina pre
dictus cuilibet populi petentis pot. et capitaneus comunis populi si que
rimonia de predictis fuerit exposita coram eis vel aliquo eorum
de per aliquem populi debeat dictum comune castri plebis et po
testatem dicti castri condempnare comuni populi pro vice qualibet
in. C. libr. den. de qua condempnatione iudex iustitie se
(?) intromictere non valeat ullo modo. ¶ Dicimus in
super statuentes quod pot. castri plebis et offitiales ipsius
castri consilium et comune dicti castri vel aliquis eorum non audeat
nec presumat dare vel concedere represalias alicui castel
lano castri plebis nisi alii secundum formam expressam licentia a pot.
et capitaneo et priorum artium Civitatis populi et si contrafecerint vel
ipsi vel aliquis eorum tales represalia non valeat nec teneat
ullo modo et nichilominus comune dicti castri pro vice qualibet qua
contrafactum fuerit condempnetur comuni populi per pot. vel capitaneum in V.
libr. den. ¶ Et pot. castri plebis debeat cogere com
mune comune dicti castri hoc capitulum instatuat castri plebis po
nere et ipsum faciat observari non obstante aliquo sta
tuto capitulo dicti castri huic capitulo repugnante vel con
tradicente et omnia capitula contraria cassentur et irritentur et pro
nullis habeantur et omnes contrafacientes vel [l. dicentes] attingantes a
pena imposita a dictis capitulis absolvantur. ¶ Et comune
castri plebis debeat cassare omne capitulum quod esset con
tra hoc capitulo vel ei posset in aliquo derogare. ¶ Vo
lumus insuper quod pot. castri plebis finito suo offitio
debeat in castro plebis syndicari et reddere ratio
nem in dicto castro cuilibet postulanti. et ibi morari
post exitum sui offitii ad reddendam rationem administrationis sui offitii
cuilibet postulanti quatuor diebus.

non obstante aliqua absolutione vel refutatione que sibi fi
eret et si dictus pot. castri plebis ibi non steterit. viii. diebus
ad faciendum se syndicari et ad reddendum rationem cuilibet
ut dictum est. C. libr. den. comuni populi solvere teneatur et nichilominus
per pot. vel capitaneum cogatur stare et redire ad dictum castrum ut
dictum est. ¶ Teneantur etiam dictus pot. castri predicti omnia et sin
gula capitula et alia ordinamenta depromissis vel aliquo premisso
rum facientia mentionem per omnia registrari facere et scribi
de verbo ad verbum in statuto et volumine statutorum et ordinamentorum comunis
dicti castri ad penam. C. libr. den. et quod comune dicti castri te
neatur observare predicta. ¶ Et pot. dicti castri teneantur
et debeant venire ad dictam statutum et non ad alia in civitate
populi de observando et tenendo omnia et singula supradicta Et
quod pot. vel capitaneus predictus altius et quilibet offitialis
comunis populi teneantur et debeant dicto pot. elegere fami
liare auxilium subsidium et favorem ad dictum offitium exercendum.
¶ Et predictis omnibus et singulis vel aliquo premissorum pot.
vel capitaneus et eorum vel alicuius eorum iudex et quilibet eorum
teneantur et debeant inquisitionem facere contra predictos pot. iudicem
et comune castri predicti et quemlibet aliam personam cum promotore
et sine promotore et punire et condempnare in penis su
perius contentis in capitulis statutorum supradictis aliquo capitulo
statuti in contrarium loquente non obstante. et hoc sit precisum.
¶ Et potestates castri plebis et eorum offitiales et eorum salariis
sint contenti et ultra salarium eis ordinatum super dictum per se
vel alium vel alio quesito colore habere vel recipere non possint
recipientes consulentes et dantes. Mille libr. den. penam
incurrant et quos syndicator ipsius potestatis inquirere
teneantur et auferre pro comuni populi et si fuerit negligens. V.
libr. den. comuni populi solvere teneatur et si dictus sindicus erit negligens
in predictis Capitaneus populi ex suo offitio et ad petitionem cuiuscumque
petentis in predictis teneantur et debeant inquirere et eos con
dempnare in pena predicta non obstante si diceretur absolutio
aperte per suum syndicatorem in castro plebis. Et
si capitaneus erit negligens pena simili puniatur. ¶ Et quod
dictum est in potestaria et potestate castri plebis et defideuus
foribus dandis idem intelligatur in potestaria Civitatis nu
cerii et in pot. et eius offitio. ¶ Et quod quilibet pot. ad
civitatem nucerii et quilibet capitaneus comunis populi ad castrum
plebis prima die eorum offitii teneantur mictere unum ex
eorum iudicibus et notarius adsignandum et examinandum pot.
nucerii et pot. castri plebis et eorum offitiales quorum
syndicatus duret per. iiii. dies post depositionem eorum
offitii. ¶ Et habeat dictus iudex potestatis seu populi syndicato
(?) nucerii a comuni nucerii. Et dictus iudex ca
pitaneus syndicator potestatis castri plebis a comuni dicti castri
pro suis et eorum notariorum expensis quibus dictorum
iudicum. decem libr. den. Salvo quod si offitium potestatis vel
Capitanei Civitatis populi tunc temporis vacaret quod ille pot.
vel capitaneus cuius offitium non vacabit mictat dictum tempore
iudicem et notarium ad civitatem nucerii et castrum plebis vel
ad alterum ex dictis locis ad syndicandum pot. nucerii vel
castri vel castri plebis syndicandum ut dictum est. Et
habeat iudex predictus syndicator ab illo ex dictis comunibus
ad quod predictis accesserit pro expensis. decem. libr. den. ut
supius dictum est. ¶ Et iudex et notarius qui pro predictis ac
cesserit coram prioribus artium perusii suum iuret

officium bene et legaliter exercere.

Quod habentes quandam potestariam non possint eam habere usque ad certum tempus.

xxvij Presenti capitulo volumus statuentes ut officia sint communia inter perusinos et livor non oriatur inter eos quod quicumque fuerit vel erit potestas castri plebis Civitatis Ducis castri castilionis clusini castri canarii sive gualdi una vice non possit esse potestas alicuius dictorum terrarum a die finiti officii usque ad decennium completum nec in aliqua alia potestaria comitatus vel districtus perusii infra ad .V. annos. Et etiam nullus existens in officio prioratus vel eorum notarius nec aliquis qui cum eo staret in una familia possit eligi vel nominari ad aliquam potestariam vel dominationem comitatus vel districtus perusii vel aliud vel officium. Et si fuerit electus statim infra tres dies renuntiet electioni de se facte et sit ipso iure electio pro non facta et nulla et alius eligi debeat loco sui et si officium acceptaret vel non renuntiaret contra dictam formam puniatur in .V.C. libris denariorum. Et eligens aliquem contra dictam formam pena simili puniatur per potestatem et capitaneum perusii et quemlibet eorum officiales de facto aliquo non obstante. Et de predictis potestas et capitaneus teneantur inquirere.

De potestaria canarie.

xxviij Potestas castri canarie sorte brevium in maiori consilio eligatur per portas ut consuetum est et duret eius officium per .VI. menses et incipiat in kalendis maii et habeat pro suo salario suo et notarii quem ibi habere debet et tenere per sex menses Supradictis a communi dicti castri .C. libras denariorum. Capitaneus et priores artium civitatis perusii qui pro tempore fuerint vinculo iuramenti et pena .C. librarum denariorum pro quolibet teneantur et debeant omnino compellere et compelli facere commune castri canarie ad solvendum communi perusii illam quantitatem pecunie quam solvere deberet seu teneretur vigore pactorum factorum inter commune perusii et commune dicti castri et secundum submissionem factam per eos communi perusii. que pacta et submissio per commune perusii inviolabiliter observentur.

De potestaria gualdi.

xxix Potestas castri gualdi eligatur ad brevia in maiori consilio Civitatis per portas servato ad salarium consuetum secundum formam pactorum. Qui potestas eligatur hoc modo. Scilicet quod fiant .V. brevia signata .s. unum pro qualibet porta et illi quibus dicta brevia obvenerint in consilio supradicto possint eligere dictam potestatem dummodo in eligendo .iiij. ad minus debeant esse concordes et illa porta que habuerit dictam potestatem non habeat dictam potestariam donec eligatur cum effectu de omnibus aliis portis et dicto numero et ordine finito recipiant ab illa porta quam prius habuit et sic de porta in portam in futurum deveniat dictum officium servatum. Volumus insuper quod ad faciendum se syndicari post exitum et completum tempus sui regiminis et officii idem potestas dicti castri cum suis officialibus et familiaribus debeat morari cum suis officialibus in castro gualdi ad reddendum rationem per se et sua familia et officialibus tot diebus quot instatutum dicti castri. Et si tunc potestas fuerit aliquid habuisse vel extorsisse ultra suum sala-

rium puniatur ea pena que in statuto castri gualdi noscatur contineri non obstante aliqua absolutione vel refutatione ei facta et si potestas dicti castri gualdi non steterit in castro gualdi ad rationem reddendam sui officii cum officialibus suis completo suo officio tot diebus quot in statuto dicti castri continetur. Capitaneus condempnet eum communi perusii in .C. libris denariorum et nichilominus ad predicta cogantur ut supra continetur.

Quod commune vel potestas castri plebis non possit punire malefactorem perusinum.

xxx Nos pravam absurditatis iniquitatem et consentes mentis que posset rationibus assignari ordinamus penitus et efficaciter observari quod commune castri plebis non possit punire nec potestas ipsius castri nec aliquis alius officialis ipsius castri quocumque nomine nuncupetur vel sit sibi officium attributum nec cognitionem habeat potestatem alicuius status populi perusii vel castri plebis vel alicuius alterius ordinamenti puniendi vel condempnandi aliquem civem vel comitatensem Civitatis vel comitatus perusii qui committeret vel perpetraret aliquod maleficium in castro plebis vel eius districtu. Sed si aliquis civis vel comitatensis perusii commiserit aliquod maleficium in castro plebis vel eius districtu commune castri plebis et potestas ipsius castri qui pro tempore erit talem malefactorem capere debeant et capi facere et captum tuta fiducia ducere sive duci facere et representare coram potestate vel capitaneo civitatis perusii. Et ipse potestas vel capitaneus cui talis malefactoris presentatio facta erit de ipso maleficio cognoscere possit et ipsum punire maleficium et perpetratorem secundum formam statuti populi perusii. Et si commune castri plebis vel potestas ipsius castri vel aliquis alius officialis quocumque nomine nuncupetur contra fecerit puniendo vel condempnando talem Civem vel comitatensem maleficium committentem ut supra dictum est in solidum in libro condempnetur commune castri plebis communi perusii nomine pene in Mille libris denariorum. Et potestas ipsius castri in mille libris denariorum. Et si punivit ipsum civem vel comitatensem maleficium committentem in dicto castro vel eius districtu ut dictum est supra. puniverit vel condempnaverit condempnetur ipsum commune castri plebis communi perusii pene nomine in .V. libris denariorum. et potestas ipsius castri .V. libris denariorum. et ipsas penas et condempnatam commune castri plebis prefatum quod ipsius castri potestas si contra fecerint solvant et solvere compellantur communi perusii pene nomine ut dictum est. Et nichilominus condempnatio inde facta per ipsum castrum vel ipsius potestatem vel officiales contra dictam formam non valeat ipso iure. Et si aliquis de accepit de malefactoribus familie potestatis castri plebis vel aliis accidentibus cum communi perusii vel potestati vel capitaneo ipso iure communis solvat pene nomine .V. libras denariorum et communi castri plebis .V. libras denariorum. Et de predictis omnibus et singulis in toto presenti capitulo contentis potestas et capitaneus et quilibet eorum et cuilibet eorum officiales possint facere inquisitionem publice et secrete tam cum promotore quam sine promotore et culpabiles repertos punire sicut supra dictum est. capitulo inquisitionum et super quibus fieri possunt vel aliquo alio precedente vel sequente hoc capitulum non obstante. Et nichilominus de predictis omnibus et singulis in toto presenti capitulo contentis quilibet esse possit et valeat accusator.

De arce fienda in castro plebis et eius custodia.

xxxj Quoniam ut ait Vegetius non enim quod ante oculos

situm est sufficiat intueri rerum enim exitus prudentia metitur et propter guerrarum discrimina que occurrerunt in contrata pro tempore preterito Comune populi multotiens dubitavit de castro plebis ad omnem suspicionem tollendam et ut ipsum Castrum et homines ipsius sint stent et perseverent sub dominatione cura et guardia ipsius comunis populi. — Statuimus et ordinamus quod potestas et capitaneus et priores artium qui fuerint pro tempore futuro ad penam C. librarum denariorum teneantur et debeant fieri facere construere murare et hedificare in castro plebis in loco convenientiori et aptiori et fortiori ipsius castri intra girum vel in giro ipsius unam arcem et fortilitiam bene muratam et aptam ad defendendum cum introitibus et exitibus castri predicti eligendo potestatem ipsius castri et rectores offitiales et operarios super ipsius castri ad fabricationem ipsius fieri faciendam. Et si potestas, Capitaneus vel priores fuerint negligentes vel remissi et ea non observaverint et mandari fecerint executioni puniatur quilibet eorum tempore eorum examinationis in dicta pena. Et si potestas dicti castri non fecerit observari ad eorum puniatur ipso facto in. XX. librarum denariorum. Et quicumque de dicto castro fabricationem dicte arcis contradixerit palam vel secrete vel consilio vel verbis habeant et extimentur proditores comunis populi et quod omnia eius bona devolvantur in ipsum comune populi pleno iure. Quod opus totum expensis fiat et fieri debeat expensis et sumptibus hominum castri plebis. Et quod ad predicta per priores artium ponatur et fiat unus bonus superstans ad fabricam dicte arcis fieri faciendam cum salario per ipsos priores ordinando et facta dicta fortilitia perfide et sufficientes custodes de populo pro suo eligendos per priores artium dicta fortilitia custodiant die noctuque. Qui sint guelfi et fideles comunis et populi populi bona quorum et cuiuslibet eorum valeant ad minus. V. librarum denariorum. que custodia fiat et fieri debeat expensis hominum dicti castri. Qui custodes dent bonam cautionem ad arbitrium priorum populi de conservando et reddendo comuni populi dictam fortilitiam ad libertatem comunis populi. — Item cum pro comuni populi et sapientes habentes bayliam et auctoritatem a dicto comuni fuerint ordinatum statutum et provisum quod nobiles viri, Doctus et fratres filii domini bretacconi de senis et uxorum et cuiuslibet eorum uxores et alius quicumque ius habens in bonis infrascriptis tenerentur precise et debeant vendere cum effectu omnia et singula bona domos possessiones et palatia que et quas habebant se per se vel per alios in castro plebis pro iusto et competenti pretio dicendo et declarando per duos bonos homines eligendos per comune castri plebis et per duos alios bonos homines eligendos per predictos filios domini bretacconi et etiam per illos alios bonos homines quos ~~nobiles comes dominus Filippus~~ domini iacobi et priores artium de quibus fiet mentio in dicto ordinamento duxerint eligendos et dictam venditionem facere teneantur predicti vendere debentes certum tempus in ipso ordinamento contentum ad hoc ut dictum ordinamentum executioni mandetur. — Dicimus et ordinamus quod comune castri plebis et homines dicti castri se esse appellant et compelli debeant ad emendum pro comuni dicti castri dictas res et bona pro eo iusto pretio quod dixerint et declaraverint duo vel unus boni homines eligendi per dictos filios domini bretacconi et unus vel duo boni homines eligendi per comune castri plebis pro parte sua. Et si ipsi vel maior pars ipsorum non erunt in concordia quod dicti ~~domini et dicti~~ priores artium possint tunc eligere et eligant tertium constringendum per dominum capitaneum qui cum

dictis bonis hominibus vel maiori parte vel altero ipsorum predictum tertium dictum diffiniat et determinet. — Et quod comune et homines dicti castri dictum pretium in summis declarandis per eos compellantur summarie et sine figura et strepitu iuditii, promictere et solvere dictis filiis domini bretacconis per dominum capitaneum qui nunc est et pro tempore fuerit populi populi. Et quod dominus capitaneus qui nunc est et pro tempore fuerit vinculo iuramenti et sub pena. V. librarum denariorum predicta fieri facere teneatur ad requisitionem dominorum priorum artium et cuiuscumque alterius persone petentis et predictam executioni mandare statuto vel ordinamento aliquo in contrarium loquente non obstante.

De potestaria castilionis clusini.

In maiori consilio civitatis sorte brevium Capitaneus faciat eligi potestatem castri Castilionis clusini et totius clusii hoc modo videlicet quod faciat fieri in qualibet porta. I. breve singnatum et illi qui habebunt brevia signata sint in electione dicti potestatis et si omnes poterunt concordare bene quod alias. si. IIII. eorum erunt in concordia electio que per eos fieret valere debeat et tenere non obstante contradictione quinti et brevibus datis Capitaneus ponat eos in uno loco secreto ita quod nemo cum eis loqui audeat nisi possit quousque dum fuerint in concordia Et qui cum eis loqueretur contra dictam formam. Capitaneus auferat ei pene nomine de facto pro comuni x. librarum denariorum. — Duret autem offitium potestatis predicti per VI. menses cuius offitium firmat initium in kalendis martii et alterius sequentis in kalendis Septembris et eligatur uno mense ante quam incipiat suum offitium. Et debeant secum ducere et continuo tenere duos bonos et executores notarios et debeat habere et tenere continuo in clusio duos equos suo nisi casu et fortuna et habeat pro suo salario et suorum notariorum ab hominibus clusii. CC. librarum denariorum preter mensem superius. Et habeat cognitiones de causis que movent de camerario vel parochiis clusii pro negotiis occurrentibus in clusio sicut habent potestas et capitaneus populi. Et habeat cognitionem de omnibus rebus intus clusium excepto de malleficiis que ad comune populi debeant devenire Et moretur in clusio dictus potestas. XV. diebus de quolibet mense et notarii et vicarii predicti ibi continuo commorentur primus quorum notariorum debeant stare ad castrum valiane et alter ad castrum castilionis pro vicariis et notarios ipsius potestatis etiam ubi prudens ut ipsi potestati videbitur expedire. — Et si dictus potestas non steterit in clusio. XV. diebus continuo de quolibet mense et si non retinuerit continuo in clusio duos equos et continuo duos notarios condempnet potestas et capitaneus Comunis populi et eorum et cuiuslibet eorum offitiales comunis populi pro vice qualibet et pro quolibet predictorum in quo contra fecerit in. L. librarum denariorum. Et teneatur de predictis inquirere contra eum quotiens ei videbitur et repertum culpabilem in aliquo predictorum condempnare in dicta pena capitulo inquisitionum vel aliquo non obstante. Et volumus quod idem potestas et sui offitiales finito suo regimine et offitio, amministrationis regiminis et offitii debeant per capitaneum populi syndicari. Et dictus capitaneus contra dictum potestatem et offitiales in sindicatu et per sindicatum ipsius et suorum offitialium et manipulatorum inquirat et procedere possit per inquisitionem de omnibus de quibus ad ministratores rei publice tenentur reddere rationem. Et si fuerit capitaneus negligens in predictis puniatur tempore sui syndicatus per suum syndicatorem. In. V. librarum denariorum de facto ei auferendorum pro comuni populi. — Preterea volumus quod idem potestas clusii in fine sui offitii teneatur dimictere et assignare suo successori duas targias et duas caceptas. s. unam targiam et unam caceptam in

castro castilionis et unam tanglam et unam captam in castro valiane. Et volumus quod potestas et capitaneus teneantur facere poni clusi unum sigillum comunis ad arma comunis perusii et mensuras vini et molendinorum et alias mensuras bladi et eminne mistas et sigillatas ad arma comunis perusii ad quod et quas potestas clusii teneatur facere ad instantiam mensuras et cum quibus vendit vinum tam tabernariorum quam aliorum qui vinum vendent per totum clusii et similiter ad dictas mensuras et sigillum faciat ad instantiam omnes mensuras molendinorum et cum quibus vendit vinum et bladum que sunt per totum clusium occasionibus predictis vel aliqua earum non gravent vicinos perusii vel ad civitatem perusii. et huiusmodi occasionibus predictis vel aliqua predictarum non debeant mitti nisi de in clusino. Et potestas et capitaneus et eorum offitiales vel alii offitiales comunis perusii vel alter eorum non debeant mittere aliquos banna nec aliquas lictas in clusio aliquo modo predictarum. Et si aliquis banna occasionibus dictis vel aliqua earum mitteret in clusio soluat comuni perusii pene nomine pro vice qualibet .xx. s. den. et reddat illud quod acceperit illi cui acceperit occasione predicta. Et potestas clusii et sui notarii per eos vel alium vel aliter eorum dictis occasionibus vel aliqua earum mechil accipiant vel accipi faciant ab aliquo in clusio habitante et si contra fecerit solvere debeat comuni perusii. scilicet ille qui contra fecerit comuni perusii pene nomine pro vice qualibet .xxv. libr. den. Et de predictis omnibus et singulis quilibet esse valeat accusator et habeat medietatem banni.

Preterea volumus quod in castilione clusii fiant quolibet anno per homines villarum clusii ditiores et potentiores .xxv. domos de bonis lapidibus muratas ad renam et calcinam que domus esse debeant copte de tonbolis et de tegulis et non scanna nec in dicto castro palia scania retineatur. Volumus insuper quod palatium inceptum in castro valiane fiat et compleri debeat presse et murari de bonis labidibus calce et arena et alçari super muro qui nunc est .xv. pedibus ad pedem comunis perusii et debeat imbiancari et fiant pectorales necessarii super dicto muro et aliud fornimentum de lastris et aliis incumbentibus fiat ut necesse fuerit et debeat matonari ad altum et ad terram et fiant ibi sere et uscia et claves in dicto palatio et predicta expensis hominum habitantium in clusio et totius clusii et pro matonibus et tegulis et tobolis faciendis pro dicto palatio tantum possint habere homines clusii lignamina necessaria de silvis clusii et pro operationibus dicti palatii absque alio salario vel contradictione aliqua. Et potestas clusii qui erit per vi menses proxime venturos et eius vicarius qui stabit ad valianam predicta fieri facere teneantur. et si fuerint negligentes ad predicta fienda et facienda et non observabit et adimplebit dictus potestas que dicta sunt et de domibus que fieri debeant in castilione super casalinis terminatis datis et concessis per potestatem clusii presentem et cum clusii hominibus de clusio vel comitatus communis predictis et que dicta sunt de palatio valiane faciendo et complendo capitaneus condempnet dictum potestatem in .c. libr. den. comuni perusii et de tali condempnatione iudex iustitie non habeat cognitionem. Et si capitaneus non condempnabit potestatem clusii si non observabit et faciet fieri predicta ipse capitaneus dictam penam .v. libr. den. de suo salario comuni perusii solvere teneatur.

Volumus et quod homines clusii in clusio et laborantes et laborari facientes de terreno et laboritiis clusii ubicumque sint et ubicumque habitent vel morentur exceptis civibus perusii debeant et teneant solvere partem expensarum operis palatii valiane ordinati fieri et levari super muro et hedifitio qui nunc est .xxv. pedibus ad pedem comunis perusii capiet persone possidentibus et pro rata suorum poderum de expensis operis dicti pa

lati et de omnibus aliis expensis et operibus que imposita et imposite erunt et imponentur fieri per comune perusii vel homines clusii facienda per se vel inter se cuiuscumque conditionis et cause dicte expense et opus fuerint vel fieret. Et fiant insuper et fieri debeant expensis comunis perusii due alemarie de bonis lapidibus ad arenam et calcinam a porticella castri castilionis usque ad lacum et predicta capitaneus presse fieri facere teneatur. Et si capitaneus fuerit negligens ad predicta fienda et facienda solvat de suo salario comuni perusii .v. libr. den. Et quia clusium perusii est comunis perusii carnem specialis volumus quod capitaneus et priores teneantur habere certos sapientes quot et quales eis videbitur cum quibus videant tractent et ordinent de actatione clusii super dicti munimine ipsius in quacumque parte eis videbitur et sic per eos fuerit ordinatum executioni debeat demandari. Insuper volumus quod capitaneus perusii presse teneatur omni anno mittere in contimine operis et actationis castri castilionis et arcis ipsius castri. CCC. corbes grani de grano clusii et super predictis consilium .pp. ut sibi videbitur eligat unum suprastitem utilem et legalem. Et predicta fiant ita demum si de consilio ipsius processit voluntate. Preterea volumus quod potestas clusii vel eius vicarius claves portarum dicti castri continue de sero faciant claudi et de mane aperiri salvo quod aperiri faciat de nocte quando necesse fuerit pro factis clusii perusii et dictas claves nullus alius debeat retinere. Et homines castri valiane non cogantur facere domos in castro castilionis set cogantur eas facere in castro valiane pro eo quod eis deberet imponi pro domibus fiendis in castro castilionis secundum formam capituli supradicti. Et capitaneus perusii teneatur muniri facere super cippa et circa cippum castri valiane et facere fieri ibi pontem levatorium. et predicta fiant quam melius fieri poterunt et capitaneus teneatur de mense ianuarii proponere in consilio ipsius qualiter et quibus expensis predictum opus fiat et sicut dicto consilio visum decreverit ita debeat per capitaneum et comune perusii observari.

De potestatibus comitatus

Item statuimus et ordinamus quod per comune perusii dentur potestates castris et terris infrascriptis qui eligantur in maiori consilio ad brevia et durent ipse universitates per potestates ita quod in dictis electionibus omnes porte sint equales in numero dictarum potestariarum et fiat electio hoc modo videlicet quod ponatur unum breve sigillatum et ille cui obvenerit breve sigillatum possit eligere quem voluerit antequam discedat a banca in continentum dummodo tamen prius iuret ad sancta dei evangelia eligere bonum et sufficientem et ydoneum ad dictam potestariam cui breve sigillatum sibi obvenerit et ille sit potestas quem eligerit. dummodo non sit electus contra vel preter formam statuti civitatis perusii. Et duret offitium dictorum potestatum per sex menses et incipiat in kalendis maii tempore futuro et eligantur de mense aprilis et octubris .viii. diebus ante initium offitii et habeant dicti potestates pro eorum salario ab ipsis universitatibus salarium infrascriptum et debeant pro dicto salario tenere continue vicarium in dicto offitio et in castro seu villa ubi erit potestas qui sit notarius de civitate comitatu seu burgis perusii et non aliunde. Et habeat etiam partem omnium condempnationum quas venire fecit in comuni castri sine dicte cum erit potestas et nichil aliud habere non debeant pro suo salario vel sui maneriis. Castra autem quibus dari debeant dicti potestates et salaria que dare debent dictis potestatibus pro quibus libris sex mensibus sunt infrascripta.

Castrum clusini	xl. libr. den.
Castrum Papiani	xxx. libr. den.
Castrum marsciani	xxx. libr. den.

ita quod homines clusii

pena capitanei

pena capitanei

debeant retinere et dictus potestas continue

Fiat ... pena ...

xxviii

et ille cui obvenerit breve sigillatum

Castrum case castalte cum castro coll' mei. ——— xl. libr. d.
Castrum fossati. ——— l. libr. den.
Castrum montis Ablatis. ——— xxx^ta. libr. d.
Castrum Sigilli. ——— xl. libr. d.
Castrum Civitelle bonizonii. ——— xl. libr. d.
Castrum preggii. ——— xxx^ta. libr. d.
Castrum fracte filiorum Uberti. ——— xl. libr. d.
Castrum morronis. ——— xl. libr. den.
Castrum coriani. ——— xl. libr. den.
Castrum Plagarii. ——— xxx^ta. libr. den.
Castrum Agelli. ——— xl. libr. den.
Castrum montis fontegiani. ——— xxx^ta. libr. d.
Castrum montis cologniole et plani carpine. ——— xxx^ta. libr. d.
Villa insule polvensis. ——— xxx^ta. libr. d.
Villa insule maioris. ——— xxx^ta. libr. den.
Castrum pinicalis. ——— xl. libr. den.

Castrum castilionis filiorum fuse ——— xxx. lib. d.

Et quod homines dictorum castrorum et villarum non possint eligere vel habere aliquem alium offitialem cuiuscumque conditionis sit qui habeat aliquam iurisdictionem vel potestatem super aliquo facto executionis vel exactionis, et si contrafecerit tam ipsi quam ille qui eligentur vel nominarentur puniantur in .V. libr. den. pro potestate et capitaneo quae eis auferantur de facto, et super predictis potestas et debeat inquirere et quibus possit condempnare. Salvo quod possint ipse universitates eligere syndicos de comune ad lites et etiam de ipsa universitate et ad negotia ipsius universitatis, non tamen quod habeant aliquam aliam iurisdictionem et consiliarios Camarlingum sive massarium et custodes. Omnibus autem aliis universitatibus Castrorum et villarum comitatus Perusii .C. famulatorum et inde supra secundum numerum catastri noviter facti detur potestas per comune Perusii qui eligatur modo et forma supradictis et habeat quilibet eorum pro suo salario pro quolibet famulari .xviii. den. tantum et non ultra dum comune Perusii tenebit stipendiarios forenses. Cum autem non habebit stipendiarios habeant dicti potestates pro quolibet famulari .ii. s. den. qui non debeant habere vicarium nisi de voluntate ipsorum et prout eis placuerit. Et si aliqua statuta et reformationes essent vel reperirentur in quo vel quibus contineretur quod maius salarium dare deberent dictis potestatibus vel quod aliter deberet fieri electio dictorum potestatum sint cassa et irrita. Et quicumque fuit vel erit potestas alicuius universitatis castri vel ville comitatus Perusii non possit esse potestas in aliquo castro vel villa a die finiti offitii usque ad .V. annos completos. dummodo predicta non intelligantur in aliis potestariis in quibus maius tempus est expressum vel alius modus et forma eligendi per formam alicuius statuti exprimeretur in quibus servari debeat prout in ipsis statutis et capitulis continetur quod debeat inviolabiliter observari. Et si aliquis eligeretur contra dictam formam eligens et electus si electionem acceptaret de facto puniatur in .xxv. libr. den. per potestatem et capitaneum Perusii et electio nichilominus debeat non valere. Item dicta volumus quod potestas et capitaneus vel eorum offitiales non debeant nec possint mictere aliquem vel aliquos baiulos vel lictores ad castrum fossati vel ad castrum sigilli vel case castalte vel vel collis mencii vel ad castrum pedis [illegible] ut veniant ad curiam Perusii ad faciendum sigillari cuppas et mensuras molendinorum et mensuras tabernariorum et vinum vendentium et baiulus qui iret ad aliquod dictorum castrorum contra predictis vel aliquid eorum .xx. s. den. pro vice qualibet comuni Perusii solvere teneatur et reddat quicquid acceperit occasione predicta et potestates dictorum castrorum teneantur ad mensuras comunis Perusii eis traditas a comuni Perusii quas potestas et capitaneus eis dari faciat teneat ad mensurandum mensuras molendinorum et omnium tabernariorum et vinum vendentium. et quilibet eorum in suo castro ad cuius regimen erit electus dummodo predicta ad utilitatem faciendam mercedem accipere debeant nec capi faciant per eos vel alium. Et qui contrafecerint contrafacientes .xxv. libr. den. comuni Perusii de facto pro vice qualibet solvere teneatur. Et de predictis omnibus quilibet esse possit accusator et habeat medietatem banni. Et etiam forma et modo predictis debet potestas castro Torsciani Et quod comune et homines dicti castri et alie quecumque universitates predicto teneantur et debeant ad potestates qui eis dabitur per comune Perusii benigne recipere et ei salarium ordinatum solvere atque dare et predicta omnia observare sub pena .L. libr. den. pro qualibet universitate contrafaciente. non obstantibus aliquibus pactis statutis vel ordinamentis in contrarium factis et non obstante aliquo alio. Et quod potestas et capitaneus et eorum offitiales ad penam .V. libr. den. pro quolibet cogant dictas universitates omnes comuniter et specialiter ad faciendum et observandum omnia supradicta. et adversus contrafacientes possit inquiri. Et quia milites stipendiarii comunis Perusii quibus de super fit mutuo sepe propter ipsorum debita talibus impediuntur et detinentur quod equitare et servire non possunt tempore necessario comuni Perusii. Statuimus et ordinamus quod de cetero pro aut equi vel arma seu paga vel solidum dictorum stipendiariorum conductorum etiam conducendorum imposterum possint nec debeant in aliquo sive causa sequestrari detineri vel intrigari per aliquem offitialem comunis Perusii nec ad petitionem alicuius Et si secus fieret non valeat nec teneat et nichilominus offitiales deputati vel deputandi super paga stipendiariorum ipsam pagam teneantur et solvant dictis militibus temporibus et terminis in pactis contentis non obstante aliquo debito ipsorum stipendiariorum et non obstante aliquo sequestro vel intrigamento quod fieret de predictis equis armis vel paga dictorum stipendiariorum et si aliquis in predictis vel aliquo predictorum contrafaceret condempnetur in L. libr. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et hoc locum habeat in debitis contrahendis per stipendiarios ex nunc in antea.

pena capitis

Sequestratio stipendiorum prohibita

De offitialibus super guasto.

Statuimus et ordinamus quod per tempus futurum ad guastum aliquod faciendum in comitatu vel districtu Perusii pro homicidio vel aliquo alio maleficio pro quo guastum fieri debet vel destructio bonorum alicuius seu condempnatorum bona comuni Perusii publicata nullus accedere possit vel debeat nisi infrascripto modo et ordine quod tantum familiares potestatis vel capitanei qui ipsum guastum facere debebunt ire possint ad ipsam destructionem faciendam. Et si dicti familiares aliquem duxerint contra formam presentis capituli puniatur dominus familiarium in syndicatu suo in una vice qualibet in mille libr. d. Dummodo predicta non intelligantur in baylitoribus et preconibus qui tunc accederent pro executione predicta. Cum familiares potestatis et capitanei vadunt et ire teneantur eorum expensis nec dicta causa vel alia tunc accedi Castri vel Ville alicuius vel aliqua alia possint aliquid recipere vel recipi facere directe vel per obliquum sub dicta pena .M. libr. den. que pena per syndicatores eorum auferatur ab eis de facto non obstante aliqua refutatione eis facta vel fienda et tamen in cum eis accedere debeant .vii. de fratribus de penitentia quos minister fratrum de penitentia eligere teneatur de sex mensibus in sex menses et cogatur tam ipse minister quam electus per potestatem et capitaneum qui fuerit et esse debeat notarius et syndicus comunis Perusii ad recipiendum portionem bonorum devastan

pena .M. lib. capitis

pena .M. lib. capitis

tam ul' ꝯ publicatā ꝑ coī ꝯ finō ēēt noīe ruchō hēat dein offitiū syndicat⁹ ꝯ secū ducat tpr̄ quo ibit ad destructiōes faciendas seu ad accipiendū ptiū bonoꝝ publicatoꝝ ꝑ coī -xviii not. ꝯ viii misuratoēs quē secū duce noluīt ꝯ sit ꝯ syndicus ad uendendū ipā guasta ꝯ ancipiēdū ptiūꝫ ꝯ ad diuidādū int' coē pisꝭ ꝯ spāles ꝑs. Qui syndicus tnāt ꝯ debeat accipe ptiūꝫ guasti uendēdi ꝑ coī pisꝭ. Dū modo nil aliud recipiat in dcā uenditioē n' solūꝫ uastū reꝝ que destrui debēt fm fō mā stat. Et fcō Redditu agusto infra ttiaꝫ diē reddere et dare massario dum modo retine ꝑsit ꝑ suo salaiō ꝯ dcī misuratores ꝯ notarii si ipē not nō fueīt ꝯ tubatores ꝑ die qlibet sine aliqua apodissa ꝑ quolibꝫ eoꝝ. xx. f. den. Et ꝑ qlꝫ bavlitoꝝ ꝑ die. iiii. f. dn̄. Et si de ptio dcī guasti satisfieri nō possꝫ ul' cū accedēīt ad diuidendū bona publicata coī hēant dcīn salāiūꝫ a coī pisꝭ ꝯ a massꝭ ipis coīs q̄ quidē dcē massꝭ tnāt eisdēꝫ dare sine aliqua apodissa dcō dcī fris de penitētia q̄t diebꝫ steterīt ꝯ fuīueīt ad pdcā. Ita tamen q̄ si fcō guasto nō repertūt aliqs qui sufficient ꝑ inuenēt in dcō guasto dcs syndic' possit ꝯ tnāt ipm guastūꝫ extimare ut intdēt cōuenire ꝯ assignare ꝯ assignāi facē syndico castri ul' uille in cui iurisdictioē eīt ꝯ dcē synd' ꝯ ꝑ mulitē ꝯ offitiales pot ꝯ capit cogat solue dcāꝫ quātitatē ac si spōte se obligassꝫ summarie sīc cogeret' ex istō cōfessionato. Qui syndicus realit' ꝯ ꝑsonalit' cogat' dcm offin facē ꝯ exercere ꝯ simulat' diuisiōēs ꝯ diffinitiōes ꝯ uēdictioēs fiendas de guastis in ciuit' ꝯ būgis pisꝭ ꝑ ipꝫ syndicū fiant ꝯ fi debeant ꝯ nō ꝑ aliū ullo m̄. sub dcā pena nō obstante huic caplō aliq̄ ꝯcessiōe alicui fcā de dictis diuisioībus ul' aliqua reformat' stat' ul' ordinamēto in ꝯtrariūꝫ loquētibꝫ. quibꝫ oībus ꝑsēs capl'ī totalit' derogetur.

De tractu ordinādo nouis castris.

Cum in coītat' ꝯ distric' pisꝭ ax anni cit' sit fca plura castra ꝯ cotidie fiūt ꝯ quolibet castrū ꝯ uniuersitat' tnānt euitare dāpna ꝯ mala deuitare ad h' ut lites cesset sup p̄dcis ꝯ nō sit eis tractū et districtus ordinatū. S ꝯ ordō q̄ oībꝫ castris fcīs ul' incepti s fī in coītat' pisꝭ iurisdictio ꝯ tractū ordinet' ꝯ dēt fm magnitudinē ꝯ qualitatē ipius castri ꝯ diuitat ꝯ tinnet' int' ipm ꝯ alias uniusit' nō obstante si dicat' q̄ totū fueīt altius castri ul' uille ꝯ hec fiat ꝑ duos bonos hoīes ꝯ viii not. ꝑ qualibꝫ porta sorte breuiūꝫ eligendos. Et ad hec ut ipā castra augmētēt' quilibꝫ q̄ hēt domū in territorio ipius castri tnāt domū facē int' muros ꝯ giri ꝯ ibi facē ꝯ solue oēs datas ꝯ factiōes et quolibꝫ castrū fcm ul' inceptuꝫ fi' ul' q̄ ordinabit' q̄ fiat ꝑ coē pisꝭ coī pisꝭ oēs datas ꝯ collectas ꝯ ꝑse fiunat ꝯ nō cū alio castro ul' uilla.

Qualit' camaāꝫ ꝯ rectores se ualeant congregare.

Consules mercatoꝝ auditores cambii. Cam cal ꝯcolaāoꝝ ꝯ alii cam artiūꝫ ꝯ rectoꝝ ꝯ artifices gnālit' se ualeant ꝯgregare ubi uoluīt nec possit eis ꝑhiberi ꝑ pot' ul' capit ul' ꝑ aliquē de ipoꝝ familiis qui se ꝑ bono statu Ciuit' ꝯ coīs pisꝭ ꝯgregabuīt. Et si pot' ꝯ capit' ꝯtradicēt q̄ nō se ꝯgregarent ad eoꝝ uoluntatēꝫ soluat quilibꝫ eoꝝ ꝑ qualibꝫ ꝯtradictioē et ꝑ qualibꝫ uice de suo ꝑprō. C. libr. den.

Qualit' rectores se possit' ꝯgregare.

Rectores artiū Ciuit' ꝯ burgoꝝ pisꝭ cū eoꝝ artibꝫ ꝯ ipi soli sine artibꝫ possit' se ꝯgregare qn̄ uoluīt ad tractandū ꝯ ordinandū pacē ꝯ tranquillitatē ꝯ bonū statū Ciuit' ꝯ coītatū pisꝭ. Et potās ꝯ capit h' inhibere nō possint eis ad penā. C. libr. d. eoꝝ salaio q̄ qui ꝯtfecīt solue tnāt.

Qd ordinamēta cōitaꝫ artiū ꝯseruētur.

Quicqd ordinatum est seu ordinabit' ꝑ ꝑores Camaīos et rectores ar' ul' artifices ꝑ bono statu Ciuit' pisꝭ sit firmū et ratū. Et pot' ꝯ capit tnāt ea obseruare ꝯ ꝯseruare illesa et ipis nulla exceptiō obici possit ꝑ pot' ul' capit ul' aliq̄s aliā ꝑsonā ꝯ qui ꝯt fecīt soluat ꝯ solue tnāt coī pisꝭ. V. libr. den. Quicquid aūt ordinabit' ul' fiet ul' reformabit' ꝑdcōs intelligat' ordinari ꝯ fieri ꝯ reformari ꝑ bono statu Ciuitat pisꝭ. Et hec nō intelligat' si ecōt ꝯt statuta. p̄sent' uoluminis ul' in aliquo obuiarent seu derogarent.

De ueneratiōe festiuitatis bte marie ꝯ bti Herculani.

Rectores artiū ꝯ quilibꝫ ꝑ sua arte possit' ꝯ debeant coīt' fi' facē ꝑ se faculas ꝯ ipis dcī Rectores debeant portare ꝯ ire cū capit ad festūꝫ btīssime uirginis marie de mēs agusti et scī herculani ꝯ quicūqꝫ dcōꝝ rectoꝝ nō ꝯueīt cū dcō capit ad festiuitates p̄dcās soluat ꝑ uice qualibꝫ coī pisꝭ. v. f. den. et capit ꝯt facientibꝫ dcāꝫ penā exigere tnāt ꝯ oīs artifices ꝯ populares ire debeant ad dcās festiuitates cū cereis ꝯ candelis. Massꝭ uō coīs pisꝭ. xxv. libr' den. dare debeat in candelis ꝑ fribꝫ minoribꝫ ꝑdicatoribꝫ fribus de scō agustino canonicꝭ et aliis fribus religiosis dicis Eccliāꝫ Ciuitatis ꝯ būgoꝝ in faculis que dant' noīe artiū ꝯ ꝑuitori ꝑpli pisꝭ ꝯ tribulatoibꝫ coī sup̄dcās. Cōseruatores aūt ꝯ Cap. forēs faculas de suo fieri faciant ꝯ de portēt ꝯ capit tnāt facē bānnum ꝑ viii. dies an̄ dcās festiuitates q̄ quilibꝫ sit paratus ad celebratiōem dcāꝫ festiuitatūꝫ sollēpnit' faciendam.

De manutenēdis possessioībꝫ hospital' de colle.

Bona oīa ꝯ iura leprosoꝝ ꝯ ospitalis de colle ꝯ ꝑuis ospitalis que ꝯ quas iuste tenēt pot ꝯ capit in bono statu manutenē teneat' ac ꝯseruare ad utilitatē ipi' loci ꝯ spāliter q̄ datūꝫ est ul' fuīt eidēꝫ hospitali a coī pisꝭ ꝑ publicū instrm et de bonis coīs pisꝭ ei ul' eis ult' accipe nō ꝑmictat ꝯ si inueneīt aliq̄s lebrosūꝫ in ciuitate ul' būgis ul' coītatu fm iuditiūꝫ medicoꝝ q̄ pot' ꝯ capit inuenire ꝯ inquirere tnāt. pot' ꝯ capit eū de ciuit' ꝯ burgis ꝯ coītat' pisꝭ exire ꝯpellant. et cogant eū q̄ ad dcm hospitalem uadat morat' Et p̄dcā fiant ad petit' cuiuscūqꝫ petentis sub pena. C. libr. den. Rectore aūt dcī hospitalis tales leprosos missos ad eum ꝑ potātē et Capit recipe debeant in eoꝝ ꝯ quicūqꝫ ꝑ pot ꝯ capit mictent'. Et si dcūs rector eos nollet recipe pot ꝯ capit ad receptiōēꝫ faciendā dcm rectorē ꝯpellere tnānt. Et si potestas ꝯ capit h' fieri nō fecīt. C. libr. dn̄. massꝭ coīs solue tnāt. nō tn̄ aliqs leprosus in dcō hospitali recipiat' qui n̄ sit de Ciuit' ul' coītatu pisꝭ ꝯ dcūs rector eū recipe nō debeat nullo modo. Si uō pot ꝯ capit inuenirēt aliquē hospitalem occupasse ul' occupari fecisse de possessioībus coīs